

Křest ostravského kalendária

Kalendárium pokřtili (zleva) primátor města Ostravy Ing. T. Macura, kronikář PhDr. M. Juřica a ředitelka archivu Mgr. H. Šústková, Ph.D.

Ostravské kalendárium 2018 nabízí přehled událostí uplynulého roku. Obsahuje chronologicky seřazené společenské, politické, kulturní a sportovní události nejen ve městě, ale také míst s Ostravou spojených.

Rok 2018 připomenul mimo jiné i oslavy 100 let samostatného československého státu. Patřily k nim i výstavy „Ostrava 1918-1938“ a „Stalo se před 100 lety“, vysazování Stromů republiky

v městských obvodech, projekt Národního divadla moravskoslezského „Půl století historie ve třech večerech“ i řada hudebních vystoupení v centru města a na Slezskoostravském hradě.

V průběhu křtu byla představena i internetová Encyklopedie města Ostravy. Aktuálně byla zpřístupněna základní sada hesel. K nim budou postupně přibývat další, která pokryjí co nejširší spektrum dějin i soudobý život města.

Encyklopedie je zveřejněna na: <https://encyklopedie.ostrava.cz> a autory hesel jsou pracovníci archivu. Aplikace je určena těm, kteří chtějí získat základní, stručné informace o faktech vážících se k Ostravě. Obsahuje základní témata: osobnosti, události, objekty, školy, archeologie (školy a archeologie jsou zatím bez hesel). Součástí hesel jsou odkazy na literaturu s obsáhlejší výkladem a také na jiné internetové stránky, které s nimi souvisejí.

Děti za školní družiny rozdávaly radost

Děti ze školní družiny se rozhodly, že potěší a zpříjemní předvánoční dny babičkám a dědečkům z Domova seniorů Helios v Havířově.

Připravily si pro ně koledy, které si s nimi někteří s chutí zazpívali, básničky, pohádkové písničky a vlastnoručně upečené perníkové andílky. Odměnou za každodenní nacvičování jim byly nejen úsměvy všech diváků a pozvání k další návštěvě, ale i pocit, že i drobnostmi můžeme přinášet radost druhým.

Vychovatelky a děti ze Školní družiny při ZŠ K. Světlé, Havířov

Ples seniorů se nesl na vlně První republiky

Na 190 lidí se bavilo na Plese seniorů v KD Hlučín. Účastníci svým vystoupením pobavily Seniorky z Bolatic, aplaudovali Pomádě v podání Baletu Hlučín tanečnímu vystoupení na píseň Karla Gotta Být stále mlád.

Ples měl jednotící téma "Na vlně První republiky", a tak většina účastníků se hodila do gala přesně v tomto duchu. Dámy měly čelenky, boa, péřové ozdoby nebo květiny ve vlasech. Nechyběly ani klobouky a siťované punčochy...

Zoo v roce 2019

Co nás letos v Zoologické zahradě a botanickém parku Ostrava čeká mimořádného? Přibudou další savci i nové stavby! Návštěvníci se mohou těšit na řadu novinek...

Mladáta sýčků: foto S. Fírlava

V zoo vyrostle **několik nových staveb** - např. chovatelsko-expoziční zařízení pro šelmy mangusty trpasličí (Helogale parvula) a dikobrazy jihoafrické (Hystrix africaeaustralis). V obou případech jde o nové druhy zvířat v Zoo Ostrava. Stavba je umístěná při vjezdu do safari. Tam se nachází i přilehlý mokřad, který je neustále doplňován novými modely zvířat v nadživotní velikosti. Obě stavby zpříjemní návštěvníkům případné čekání na další spoj safari expresu.

Lev indický: foto P. VLček

Zoo by ráda letos dovezla **nová zvířata**. V polovině roku by se měl ze Zoo Praha vrátit samec lva indického (Panthera leo persica) po jeho chovatelské misi u tamních samic. Z dalších šelem by měl být dovezen mladý samec levharta cejlonského (Panthera pardus kotiya) a mladá samička pandy červené (Ailurus fulgens fulgens). Do indického výběhu safari budou dovezeny tři samice buvoly domácího. Zoo by ráda také doplnila skupinu šimpanzů hornoguinejských (Pan troglodytes verus) o další samice.

MUDr. Růžena Mašková:

O sportce za mínus pět set korun a zážitku k nezaplacení, o tom, jak lidé urážejí zvířata, o demonstrativních sebevraždách, o úctě k seniorům a handicapovaným lidem, o tom, že jak myslíš, takový jsi a že potěšit druhé znamená vlastní potěšení...

MUDr. Růžena Mašková

Tentokrát se chci hned úvodem podělit o kuriózní a potěšující příběh. Dost se věnuji sportu, a to jak z profesního hlediska - s naprostou většinou mých pacientů mohu komunikovat právě o událostech ve sportu - tak i z hlediska osobní kondice, o kterou se starají mí dva pejskové. Proto si také říkám, že čas od času musím sport podpořit i finančně, a proto jednou měsíčně podávám sportku za 100 korun. S vědomím, že opět nevyhraju, ale že část těch výtěžků jde na sportovní aktivity. A když jsem nedávno u přepážky platila, paní mi vrátila do tisícovky. Pravda, neměla jsem u sebe brýle, ale upozornila jsem ji, že jsem jí dala pouze pětistovku. Jenže navzdory mému přesvědčení ona trvala na svém a žádné peníze si zpátky nevzala. Až doma jsem zjistila, že ta paní měla pravdu - a já tak byla bohatší o zážitek, který se vlastně nedá zaplatit.

Někdy se o Čechách paušálně říká, že jsou zloději, ovšem tady je důkaz, že to není pravda, že si akorát těch slušných nevšímáme. Ani nevím, jak se ta poctivá paní jmenuje, ale kdyby se jí náhodou dostal tento článek do rukou, tak jí děkuji.

Ono se vůbec leckdy říká: člověk člověku vlkem... Jenže to není pravda ani po formální stránce. Nevím, jak jsme přišli k tomu, že dehonestujeme zvířata, a že při vypjaté výměně názorů je dokonce používáme jako nadávky. Zvířata jsou přece živí tvorové, pevně fixovaní na přírodní zákony, které respektují, zatímco lidé si škodí právě tím, že zákony přizpůsobují svým momentálním náladám. V podstatě je tedy urážkou zvířete nadávat lidem do zvířat. Když někdo řekne „Ty jsi vůl“, tak mluví o velmi užitečném zvířeti, které plní své úkoly a je prospěšné dokonce i po smrti. Takže urážkou pro vola by vlastně bylo říci: „Chováš se

jako člověk“. Nebo si vezměte takové prase. Je to hospodářsky užitečné zvíře, a pokud žije ve špíně, není to jeho vinou, nýbrž vinou jeho chovatele. Na rozdíl od člověka, který si za svůj chlív většinou může sám.

V životě se setkáváme s veselými i smutnými příběhy, někdy až dramatickými. Když člověk není oslabený různými okolnostmi (například zimní počasí může přitížit depresím), nebo nějakými handicap, ať už psychickými nebo fyzickými, má dostatek vlastních sil řešit svá dramata cílevědomě. Ale vypořizovala jsem, že čím máme lepší životní podmínky, tím častěji se setkáváme se sebevražedným jednáním.

Bohužel, ve velkém procentu vzrůstají i demonstrativní pokusy sebevražd, které se smrtí nemají nic společného, a jejichž cílem je vlastně exhibice, upozornění na sebe. Konkrétně třeba mohu mluvit o muži středního věku, který vše propije, nemá ani na nocleh, a tak si čas od času vezme tašku s výbavou do psychiatrické nemocnice v Opavě, postaví se (velmi opatrně) na zábradlí mostu a vyhrožuje, že skočí pod vlak. Takový člověk zatěžuje zdravotní systém, ohrožuje okolí, ale lékaři ani nemohou ve skutečnosti jeho případ vyřešit, on vyžaduje sociální řešení.

Jiní demonstrativní sebevrazi se předávají léky - rovněž velmi opatrně - a zavolají si rychlou s tím, že se pokusí o sebevraždu. Takové oznámení nesmějí zdravotníci ignorovat, navíc nelze říci předem, že jde o účelový akt. A tak záchranná služba po nocích zachraňuje exhibicionisty místo toho, aby se starala o opravdu nemocné lidi. Navíc ale obecně platí, že při kolísání počasí a psychické náročnosti při zrychleném tempu současného života narůstá počet depresí, psychických chorob a sebevražd v důsledku závažných onemocnění. O to větší úctu si zaslouží senioři a handicapovaní lidé, kteří se s leckdy vážnými zdravotními potížemi dokážou vyrovnat a ještě být pro své okolí přínosem. Jenže ono to nikdy není samo sebou, doslova platí: jak myslíš, takový jsi.

Abychom mysleli pozitivně, k tomu nám mohou pomoci i svátky jara už tradičně spojené s Velikonocemi. Ale nejen to. Budme rádi, že žijeme v pásmu, kde se střídají čtyři roční období, tedy i různé sváteční dny, oslavy a příležitosti k radostem i odpočinku. Je krásné prožívat všechny svátky s dobrou náladou a odpoutat se od starostí běžného života, i ekonomického lpění na materialismu.

Starost o tělo samozřejmě nelze podceňovat, ovšem máme i duši, která také potřebuje prostor pro své co nejlepší vyjádření. Právě to se pak projevuje v kvalitě myšlení a jednání s druhými lidmi.

Kdo to už zkusil, ten mi dá určitě za pravdu: Potěšit druhé způsobuje vlastní potěšení.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
 MORAVSKÁ OSTRAVA
 A PŘÍVOZ

 Moravskoslezský
 kraj

HAVÍŘOV

TIP NA VÝLET

Výlet nejen za historickou památkou

Tentokrát se vydáme na Radhošť a mimo jiné si připomeneme jedno loňské výročí. S vrcholem Radhoště je již více jak 120 let neodmyslitelně spojena kaple, zasvěcená sv. Cyrilu a Metoději.

Radhošť přitahoval a jítřil fantazii lidu již od nepaměti. Snad skutečně byl v pohanských dobách sídlem Radegasta, jehož modlu nahradili soluňští bratři Cyril a Metoděj dřevěným křížem. Kdož ví? Valašští salašníci opředli Radhošť mnoha pověstmi. Bylo tedy zcela přirozené rozhodnutí našich předků vybudovat na vrcholu této památné hory kapli, zasvěcenou sv. Cyrilu a Metoději.

Myšlenka vystavět na vrcholku Radhoště kapli zrála několik let, až konečně roku 1888 daroval hrabě Kinský na stavbu kaple potřebný pozemek a zdivo. V dalších letech probíhala sbírka, jejíž výtěžek se přidal ke sbírkám, které probíhaly v letech předchozích. V roce 1896 pak byl položen základní kámen (5. července) a 11. září 1898 mohl tehdejší olomoucký arcibiskup Theodor Kohn, první arcibiskup občanského původu z Moravy, hotovou kapli vysvětit. Byla zasvěcena moravským věrozvěstům. Obnova kaple do dnešní podoby trvala deset let a přišla téměř na pět a půl milionů korun. Kaple se nachází na katastrech dvou obcí, dvou okresů, dvou krajů, a dvou diecézí.

Jako výchozí bod na vycházku zvolíme Pustevny. Na Pustevny se dostaneme buď lanovkou z Trojanovic anebo autem z Prostřední Bečvy. Trasa z Pusteven na Radhošť vede po modré značce a měří asi 4 km. Pohodovým tempem se dá zvládnout za cca hodinu. Většina trasy je po zpevněné (místy asfaltové) cestě, takže je vhodná také pro kočárky, nebo jízdu na kole.

Asi po jednom a půl kilometru cestou na Radhošť narazíte na sochu pohanského boha Radegasta - boha slunce, hojnosti a úrody. Socha je dílem frenštátského rodáka, akademického sochaře Albína Poláška. Na svém díle začal sochař pracovat již v roce 1924 a vzniklo několik variant.

Konečná podoba, kterou můžeme vidět na Radhošti je z roku 1930 (instalována v roce 1931) a má tělo mužské, tvář má podobu lví, hlava s přílbicí v podobě býčí hlavy s rohy, v pravé ruce drží roh hojnosti, v levé sekeru. Socha byla dle sádrového návrhu odlita z umělého kamene se železnou vložkou. Jak se ukázalo později, tento materiál neodolával drsným podmínkám Beskyd a proto bylo rozhodnuto o vytvoření repliky sochy z přírodního materiálu - žuly. Originál Radegasta byl z Radhoště odvezen v květnu 1996. Poté se dva roky pracovalo na vytvoření kopie, která se na Radhošť vrátila 4. července 1998. Originál sochy byl zrekonstruován a můžete jej najít ve frenštátské radnici.

V posledních letech prodělala památná hora Radhošť sice malou, ale ne nevýznamnou proměnu. Už při příchodu po Radhošťském hřebenu ve směru od Pusteven neunikne návštěvníkovi, že bezprostřední okolí sousoší sv. Cyrila a Metoděje je v pravidelném

čtvercovém tvaru vydlážděno plochými kameny. Tato úprava má výhodu také v tom, že se dlažba o několik centimetrů zvýšila a ten, kdo chce oba svaté pozdravit přímým dotekem svých rukou na bosých palcích u nohou a vyslovit při tom tajné přání, které se zaručeně vyplní, má k tomu nyní lepší příležitost.

Podobná úprava vydlážděním je provedena v blízkosti samotné kaple, čímž toto prostředí i samotná kaple významně získaly na vzhledu. S trochou nadsázky lze poznamenat, že už jen schází někde poblíž onen pověstný koš na odpadky, třebaže víme, že ti opravdu dobří turisté si své odpadky odnášejí z hor zpátky domů.

Novinkou, na kterou chceme upozornit, je *Chodníček pro chůzi bosou nohou*, vybudovaný v bezprostředním okolí horského hotelu Radegast. „Jde o smyslový zážitek v podobě chodníčku pro chůzi bosou nohou. Různé povrchy chodníku poskytnou chodidlům příjemnou masáž. Chůze po dřevěných kládách a kladinách protáhne zádové svaly. Chůze naboso stimuluje krevní oběh a funkci srdce, podporuje funkci trávicího a dýchacího ústrojí, napomáhá proti artritidě, zlepšuje aktivitu imunitního systému a v neposlední řadě rovná páteř i charakter. Z pohledu alternativní medicíny je chůze bosou nohou vlastně akupresurní masáž, při které dochází ke stimulaci různých orgánů. Navíc dochází kontaktem bosou nohou se zemí k vyrovnání elektrického náboje a příjmu volných radikálů, které v těle působí jako antioxidanty.“

Tolik citace z naučné tabule postavené jen několik metrů od horského hotelu Radegast. Procházku naboso po vybudovaném chodníčku rozhodně doporučujeme vyzkoušet. Změny na vrcholu Radhoště jsou příjemné a je naděje, že i v budoucnu objevíme úpravy, které potěší a vrchol památné hory zkrášlí.

zdroj: www.okobeskyd.cz a internet

Krajská hygienická stanice loni uskutečnila téměř 20 000 kontrol

Lidé si nejvíce stěžovali na hluk a potraviny

Na úvod stručná historie: Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje (KHS MSK) se sídlem v Ostravě vznikla v roce 2003 na základě zákona o ochraně veřejného zdraví. Původní krajská a okresní hygienické stanice v Moravskoslezském kraji se sloučily v jeden celek, ze kterého byl vyčleněn Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, do něhož se přesunula veškerá laboratorní činnost.

KHS MSK má šest pracovišť v sídlech bývalých okresních měst (Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Ostrava). Plní funkci správního úřadu a vykonává specializovanou odbornou činnost v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví. Kromě toho spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy při tvorbě zdravotní politiky regionu.

↑ „Hlavním úkolem je samozřejmě výkon státního zdravotního dozoru, jak ukládá zákon o ochraně veřejného zdraví,“ **uvádí MUDr. Helena Šebáková, ředitelka KHS MSK.** „Další naše činnosti naplňují základní poslání hygienické služby, tedy ochranu a podporu zdraví v nejširším slova smyslu. Poskytujeme informace občanům i odborné veřejnosti prostřednictvím všech typů médií, jakož i organizováním seminářů a konferencí. Pořádáme semináře pro provozovatele stravovacích zařízení, personál školních stravovacích provozů, pro zdravotníky, bezpečnostní techniky i pro provozovatele služeb péče o tělo. Kromě toho spolupracujeme s krajskými hygienickými stanicemi v Polsku, působíme rovněž jako výukové pracoviště LF Ostravské univerzity a mezi aktivy pozitivně přijímané veřejností patří účast našich pracovníků na akcích zaměřených na podporu zdraví (Dny zdraví, Dny sociálních služeb, Den bez tabáku, Den Země). Je toho ještě mnohem víc, ale nyní jen dodám, že KHS MSK je důležitou součástí integrovaného záchranného systému, který v našem kraji funguje na vysoké úrovni.“

Kolik podnětů k prošetření jste od občanů obdrželi?

„V roce 2017 KHS MSK prošetřila celkem 640 podnětů podaných občany našeho kraje, z toho 310 oprávněných. Nejčastěji se týkaly obtěžování hlukem (192 případů). Jedná se zejména o hluk ze silniční a železniční dopravy a také o hluk z provozu průmyslových závodů či restauračních zařízení. Významnou skupinou podnětů, celkem 166 případů, jsou reakce občanů v oblasti potravin a pokrmů (nesprávné skladování, prošlá data spotřeby, nevyhovující senzorické vlastnosti). V těchto souvislostech byly odebrány vzorky

potravin k ověření přítomnosti patogenů a jejich toxinů. Mezi rizikové potraviny patří především výrobky z kuřecího masa, vajec a ryb. Zdravotně závadné potraviny a výrobky byly bezodkladně staženy z prodeje. Další přijímané podněty, celkem 99, se týkaly kvality bydlení (výskyt plísní a hmyzu v bytech, přítomnost potkanů, holubů, pachy v ovzduší) nebo kvality pracovního prostředí (91 případů).“

Zaregistrovali jste i nějaké kuriozity?

„Takto bych to neřekla. Pracovníci KHS MSK řešili v neposlední řadě podněty na nevyhovující provozní hygienu, kvalitu jídla a skladbu jídelníčků ve školských stravovacích provozech, na výskyt vši ve školách, na kvalitu písku venkovních hracích ploch či na výskyt svrabu ve zdravotnických zařízeních a zařízeních pro seniory. Věnujeme se každému přijatému podnětu, a to včetně anonymních podání (více než 80 případů), ovšem část podnětů musela být kvůli kompetencím předána k vyřízení věcně příslušným úřadům. Bohužel, někdy mají občané tendenci řešit prostřednictvím podnětů podaných u orgánu ochrany veřejného zdraví mezilidské vztahy, sousedské spory či problémy v zaměstnání.“

Pojďme k pokutám - pomáhají nápravě nedostatků?

„V rámci výkonu státního zdravotního dozoru a dalších činností bylo v roce 2018 provedeno téměř 20 tisíc kontrol a šetření. Za zjištěné nedostatky byly uloženy v 1505 případech finanční sankce v celkové výši 7 642 000 Kč. Sankce byly ukládány v širokém spektru porušování právních předpisů pro ochranu veřejného zdraví, téměř ve všech oblastech odborné činnosti KHS. Nedostatky, které jsou předmětem sankčního řízení, jsou shledávány např. při výkonu činností epidemiologicky závažných (služby péče o tělo - kosmetika, kadeřnictví, pedikúra, tetovací salóny apod.). Ale i ve zdravotnických zařízeních, a to zejména v provozní hygieně (nesprávná dezinfekce nebo sterilizace, nedostatky v kontrole účinnosti sterilizačního přístroje, v písemné dokumentaci sterilizace). Mezi časté závady patřily nedostatky ve značení kosmetických přípravků (např. alergenních látek v parfémeh) a kvalita materiálů u výrobků určených pro děti do 3 let.“

Jaká máte data kolem řádění chřipky v našem kraji?

„V 5. kalendářním týdnu dosáhla nemocnost na akutní respirační infekce (ARI), včetně chřipky, v Moravskoslezském kraji 1899 případů na 100 000 obyvatel. Nárůst počtu onemocnění byl zaznamenán ve všech věkových skupinách, nejvíce ve věkové skupině dětí do pěti let, kde nemocnost dosáhla úrovně 5 575 onemocnění na 100 000 obyvatel. Územně byla nejvyšší nemocnost v okrese Opava, kde onemocnělo celkem 3741 osob na 100 000 obyvatel. Vzestup nemocnosti byl evidován i v rámci ČR, a to ve všech krajích i ve všech věkových skupinách. Nejvyšší nemocnost pak byla zaznamenána v Jihomoravském, Plzeňském, Zlínském a Moravskoslezském kraji.“

Dodnes lidé vzpomínají na metanolovou aféru, která byla jednou z největších. Co znamenala pro KHS?

„Bez ohledu na příčinu zdravotního postižení je rozhodující neprodlená reakce příslušného úřadu. Tak tomu bylo v našem kraji i v případě kauzy metanol. Dne 6. září 2012, do 30 minut od přijetí zprávy z nemocnice v Havířově o podezření na otravu 6 osob metanolem z lihovin, zahájila

KHS MSK šetření v nemocničním zařízení s cílem zjistit původ lihovin a následně zabránit jejich dalšímu prodeji. Podotýkám, že orgán ochrany veřejného zdraví nekontroluje výrobu alkoholu ani jeho distribuci. Přitom právě sem vedly stopy případů otrav nebo nálezů metanolu v lihovinách.

Při početných kontrolách se KHS MSK podařilo v exponovaném období denně nasadit přes 170 pracovníků, vytvořit přes 50 mobilních hlídek a kontrolami geograficky pokrýt všechny oblasti MS kraje, a to i během víkendu či v nočních hodinách. V této věci je na místě zmínit příkladnou spolupráci ze strany pracovníků Policie ČR, Celní správy ČR, HZS MSK, SZPI, ČOI a Krajského úřadu MSK.

Postupně bylo v našem kraji intoxikováno 63 osob (13 žen a 50 mužů), z nichž na následky intoxikace 21 osob zemřelo (8 žen a 13 mužů). Hospitalizováno bylo 48 pacientů, u dvanácti došlo k trvalému poškození zdraví.

Jaké poučení kauza metanol přinesla?

„Od počátku této kauzy byly zřízeny informační linky obsluhované odbornými pracovníky KHS MSK se zdravotnickým vzděláním, kteří odpovídali na dotazy veřejnosti. Připomenu, že během bezplatných kontrol lihovin donesených na KHS MSK občany bylo prověřeno více než 6 tisíc lahví, odebráno bylo téměř 1300 vzorků. U 96 vzorků byl prokázán nadlimitní obsah metanolu a u 315 vzorků byla zjištěna přítomnost isopropanolu, který se používá zejména k technickým účelům (jeho přítomnost v lihovině indikuje použití denaturovaného lihu při výrobě). Takové případy byly neprodleně předány k dalšímu šetření Policii ČR a Celní správě ČR. Pro naši činnost pak kauza metanol přinesla cenné zkušenosti s řízením rizika v terénu i s koordinací postupu zúčastněných složek. Ukázala zásadní roli kvalitních a včas předávaných informací a byla zkouškou přizpůsobivosti pracovníků mimořádným pracovním podmínkám.“

S ředitelkou Krajské hygienické stanice MUDr. Helenou Šebákovou si povídal Jiří Muladi

Nejdůležitější agenda KHS MSK

- dodržování protiepidemického režimu a předcházení vzniku a šíření nemocničních nákaz ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb,
- kontroly školských zařízení, školních jídelen a výdejen, zotavovacích akcí pro děti,
- kontroly u provozovatelů činností epidemiologicky závažných (služby) a v ubytovacích zařízeních, kontroly plnění povinností provozovatelů dodávajících pitnou vodu pro veřejné zásobování obyvatel, kontrolní činnost v souvislosti s úrovní hluku s ohledem na obytnou zástavbu,
- kontroly provozoven s výskytem rizikových prací (kategorizace prací), zajištění pracovně-lékařských služeb, problematika chemických látek na pracovištích,
- kontroly provozoven společného stravování (provozovny s přípravou pokrmů i v nevyvažujících provozovnách (bary, pivnice, herny),
- kontroly výrobců, dovozců a distributorů tzv. předmětů běžného užívání (materiály a předměty určené pro styk s potravinami, hračky, kosmetické přípravky a výrobky pro děti ve věku do 3 let).

Demografické, sociální a zdravotní ukazatele MS kraje

Zdroj dat: Český statistický úřad, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

MS kraj se rozkládá na ploše 5 430 km², což představuje 6,9 % z rozlohy České republiky. Na konci roku 2017 v něm bydlelo 1 205 886 osob, je tak třetím nejlidnatějším krajem ČR, přičemž hustota osídlení činí 222 obyvatel/km², což je po Praze druhá nejvyšší v ČR.

Populace v kraji stárne. V průměru nejstarší obyvatele má okres Karviná (43,1 let), Bruntál (42,8) a Ostrava-město (42,5 let). Na 100 dětí v kraji v roce 2017 připadalo 126,9 seniorů (v okresech Karviná a Bruntál však více než 137 seniorů). Index stárí se u mužů výrazně liší od žen: zatímco na 100 chlapců v kraji připadá 100,8 mužů 65letých a starších, na 100 děvčat je to už 154,4 seniorek.

Jedním z nejdůležitějších zdravotních ukazatelů je naděje na dožití při narození, tzv. střední délka života. V našem kraji i v rámci celé ČR se dlouhodobě zvyšuje. V r. 2017 (počítáno pro dvouleté období) činila u mužů v kraji 74,4 roku a v případě žen 81,2 let (v ČR u mužů 76,0 a u žen 81,8 let). Nejčastější příčinou úmrtí v našem kraji jsou nemoci oběhové soustavy (6 078 osob, tj. 44,8 % všech zemřelých) a novotvary (nádorová onemocnění) - 3 223 osob, tj. 23,8 % všech úmrtí.

V r. 2016 bylo do Národního onkologického registru nově nahlášeno celkem 96 500 případů zhoubných novotvarů (ZN), z toho 49 302 případů u mužů a 47 198 případů u žen (v MS kraji to bylo 5 623 u mužů a 5 273 u žen). Na ZN zemřelo v ČR 27 261 osob, v MS kraji to bylo 2 993 osob. Úmrtnost vykazuje z dlouhodobého hlediska pokles.

Nejpočetnějšími diagnózami u tohoto typu onemocnění byly ZN tlustého střeva a konečníku a ZN prostaty u mužů, u žen pak ZN prsu a ZN dýchacích cest a plic. I když se vesměs jedná o preventabilní onemocnění, většina případů je, bohužel, zjištěna až v pokročilém stadiu, kdy léčba již bývá obtížná a méně úspěšná.

Zdravotní stav obyvatel dlouhodobě významně ovlivňuje výskyt alergií a astmatu. V roce 2017 se léčilo v ČR v oboru alergologie a klinická imunologie celkem 836 175 pacientů, tj. cca 79 pacientů na 1 000 osob v populaci. V MS kraji to bylo 115 197, tj. cca 95 na 1 000 osob. S astmatem se v ČR léčilo 310 368 pacientů, tj. 29 na 1 000 osob, v MS kraji to bylo 42 900, tj. 35,5 na 1 000 osob, přičemž prevalence pacientů s astmatem vykazuje rostoucí tendenci. Zastoupení pohlaví zůstává v průběhu let konstantní (55-56 % pacientů tvoří ženy a 44-45 % muži).

Informace a pokyny pro veřejnost (na www.khsova.cz a facebooku KHS MSK)

- o aktuální imisní situaci - smogové situaci včetně pokynů pro veřejnost, jak se v dané situaci chovat,
- o aktuální epidemiologické situaci (např. výskyt akutních respiračních onemocnění, spalniček, žloutenky, opět včetně pokynů pro veřejnost, jak se v dané situaci chovat,
- o koupacích místech, včetně aktuální jakosti vody, v době letní rekreační sezóny,
- o nebezpečných výrobcích,
- o výsledcích státního zdravotního dozoru,
- a další informace reagující na aktuální situaci.

Historický kalendář Ostravska

Leden - březen

12. ledna 1819 se v Tachlovicích v okrese Beroun narodil podnikatel a manažer v hornictví a hutnictví Ignác (Ignát) Vondráček (zemřel 11. června 1887 v Moravské Ostravě). Vondráček v roce 1845 vstoupil do služeb knížete Salma a v roce 1850 byl pověřen prováděním kutacích prací v ostravsko-karvinském revíru. V téže době vykonával inspekční dozor nad Zwierzinovými doly ve Slezské Ostravě. V polovině 60. let se Vondráček rozhodl pro samostatné podnikání a s bratry Gutmanny z Vídně vytvořil pachtovní společnost, která za výhodných podmínek pachtovala uhelné doly v Orlové, Doubravě, od 70. let 19. století doly Karolina, Šalomoun a Hlubina v Moravské Ostravě, Jaklovec ve Slezské Ostravě, Anselm v Petřkovicích a další. Do dolů nejen investoval kapitál, ale podílel se i na jejich managementu. Prosazoval moderní mechanizaci a koncentraci výroby. V personální politice vycházel ze zásady tehdy v revíru neobvyklé - v čele převážně českého osazenstva měly stát také technické a inženýrské síly české národnosti. Bylo jeho zásluhou, že v 50. až 70. letech 19. století nastal do revíru značný přísun technické inteligence české národnosti. Vondráček byl dvakrát zvolen za poslance moravského zemského sněmu a pracoval také v obecním výboru Moravské Ostravy.

14. ledna 1919 byl v Ostravě vyhlášen zákaz shromažďování a stanovena policejní hodina na 19. hod. večerní kvůli dělnickým nepokojům a plenění obchodů. Byly vyvolány nesnesitelnými životními poměry, zejména nedostatkem potravin a jejich předražováním. K největším nepokojům došlo v Moravské Ostravě, Mariánských Horách, Vítkovicích a Hrabůvce. V Moravské Ostravě došlo na Hlavní třídě a na náměstí ke střetnutí demonstrantů s četníky a policisty, přičemž dva policisté a jeden četník byli zraněni. Ve Vítkovicích a v Hrabůvce byly vydrancovány obchody. V následujících dnech byla přijata opatření, v jejichž důsledku byly ceny zboží sníženy až o 50%.

Studentská demonstrace na Smetanově náměstí v centru Ostravy 20. ledna 1969

20. ledna 1969 se shromáždili na dnešním Masarykově náměstí ostravští vysokoškoláci, aby uctili památku tragicky zemřelého Jana Palacha. Demonstranti vyslechli stanovisko ostravského Svazu vysokoškolských studentů k Palachově upálení a k tehdejší politické situaci. Zdůrazňovalo se v něm, že čin Jana Palacha byl důsledkem

pocitů nejistoty, bezperspektivnosti, jež se zmocňovala všech mladých lidí. Za důležité zástupci studentů považovali, jak odpovědní činitelé přistoupí k odezvám veřejnosti na tento čin. Početný průvod se pak vydal směrem k Smetanovu náměstí, kde studenti včele s rektorem VŠB B. Růžičkou beze slov v tichosti demonstrovali svůj smutek sejmutím přikrývek hlavy. Shromáždění se konalo za asistence složek SNB, ale k žádným incidentům nedošlo.

3. února 1919 se moravskoostravská správní komise usnesla propůjčit Spolku Národního divadla moravsko-slezského budovu městského divadla, kde dosud sídlilo jen divadlo německé. Už v sezóně 1920/21 se vyskytly mezi oběma soubory první spory, jež nakonec musely být řešeny soudní cestou. Když spolek Německé divadlo svou při proti městu prohrál, navrhl smírné řešení, které skončilo dohodou, podle níž české divadlo zůstalo v budově městského divadla a město se zavázalo subvencovat zřízení stálého jeviště v Německém domě v Moravské Ostravě (stávalo v místech parčíku na náměstí dr. E. Beneše). Městská správa pak na obě divadelní scény přispívala roční částkou 800 tisíc Kč.

11. února 1919 v úterý odpoledne konala správní komise Polské Ostravy svou schůzi. Zásadním bodem jednání bylo usnesení, aby čsl. vláda byla požádána o povolení ke změně názvu Polská Ostrava ve Slezskou Ostravu a v souvislosti s tím žádost o povýšení Polské Ostravy z městyse na město.

26. března 1969 byl položen základní kámen a zahájena výstavba nové budovy hlavního nádraží v Ostravě. Železobetonový skelet výpravní budovy byl projektován pro kapacitu 2 700 cestujících za hodinu. Stavbu realizoval podnik Vítkovické stavby a byla dokončena v únoru 1975. Nahradila starší staniční budovu z roku 1892 z typického červeného režného zdiva. První nádražní budova Severní dráhy Ferdinandovy v Přívoze pocházela z roku 1847. ▼

28. března 1969 čs. tým zvítězil nad reprezentací SSSR na mistrovství světa v hokeji ve Stockholmu (Švédsko). Hokejisté i lidé v ulicích Československa oslavovali nejen výhru našeho týmu, ale zároveň protestovali proti okupaci vojsky Varšavské smlouvy. V celé zemi začaly ještě v noci z 28. na 29. 3. bouřlivé oslavy. V Ostravě se několik tisíc fanoušků shromáždilo u Nové radnice a před velitelstvím sovětské posádky v Porubě. Po těchto událostech se skupina předválečných komunistů z Ostravy rozhodla osobně intervenovat v Praze u V. Biřáka za tvrdší represivní opatření, dokonce prý uvažovali o puči, který se měl z Ostravy rozšířit do celé republiky.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Mgr. Alena Pataky: Co dětem a vnukům dáme, to nám vrátí

Sociální věci, školství, kultura a volnočasové aktivity – to je dost velký záběr, který má ve své gesci místostarostka obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Mgr. Alena Pataky. Jak ho zvládá?

„Samozřejmě, že je to náročné, ale mám výhodu, že jsem mezi profesionály. Takže ve stručnosti, je to záležitost vysoké úrovně zaměstnanců našeho úřadu a zároveň mých znalostí a schopnosti zorganizovat si čas, sbírat správné informace, analyzovat. Neméně důležitá je spolupráce s ostatními členy vedení, kdy si „nehrajeme každý na svém písečku“, ale naše závěry mají synergický efekt. Je to žádoucí, protože jak známo, rozpočet je vždy menší, než potřeby. A ještě jedna věc. Ředitel z mého gymnázia nám vždy říkal: Kdo se ptá, je hloupý jen chvíli. Kdo se neptá, je hloupý pořád... A já se nebojím ptát.“

Co v dané oblasti hodnotíte jako dobré až výborné a co jako nedostatečné? Co tedy považujete ve vašem úřadu za priority?

„Toho je opravdu hodně. Začnu kvalitou v oblasti sociální péče. Naš obvod má dva domovy s pečovatelskou službou, v jednom je navíc ještě odlehčovací služba, ať si mohou odpočinout i příbuzní, kteří se starají o různě handicapované lidi. V naší režii také provozujeme Senior-expres pro seniory nad 70 let a pro handicapované od 27 let. Pořádáme zdarma zájezdy i výměnné pobyty se slovenskými a polskými seniory pro ty, kteří chtějí žít aktivně. Zájem je poměrně velký, ale platí, že „kdo dřív přijde, ten dřív mele“. Ovšem okruh účastníků je víceméně stabilní. Není žádným tajemstvím, že populace obecně stárne a není systémové, aby lidé čekali někde v koutku na smrt. Proto nabízíme nejrozličnější aktivity a podle mého máme i povinnost vtáhnout seniory do aktivního života města, nebo obce.“

Z mé gesce také vyplývá, že samozřejmě chci, aby šly peníze do sportovišť a škol, které dají mladým možnost kvalitního vzdělávání a dobrého kulturního či sportovního vyžití, ale seniorům je zapotřebí projevit vděk. Zaslouží si ocenění za to, co pro společnost udělali.“

Jaký profesní vývoj máte v oblasti sociálních věcí? A jak často jste v přímém kontaktu s těmi, pro které pracujete?

„Moje kariéra šla od peněžnictví, přes stavebnictví, do sociální oblasti. A jsem tomu ráda, protože v peněžnictví jsem se naučila důslednosti a přesnosti, ve stavebnictví komunikaci, akceschopnosti i vyjednávání a v sociální oblasti, v níž pracuji už více než 20 let, intuici a filantropii. Dělal jsem dávkového specialistu i terénního pracovníka v

obcích okolo Ostravy a na něco takového musí mít člověk nejen školu a odbornou průpravu, musí umět na místě komunikovat, pochopit, poradit, být i psychologem. Týká se to spektra nejrozličnějších lidí, lidí bez domova, bez práce, zdravotně postižených, seniorů, lidí v dluhových pastech a podobně. Kolikrát jsem slyšela: „Já už nechci ani žít...“ a když jsem situaci analyzovala, zjistila jsem opravdu problémů víc než dost. Vždycky jsem ale trvala na tom, ať dotyčný řekne vše, i to, za co se stydí. Teprve pak se dal udělat správný plán priorit jak a co řešit. Při neúplných informacích se plán obvykle hroutí.“

Můžete uvést příběh, který se vám ve funkci sociální pracovnice nejvíce vryl do paměti?

„Dostala jsem telefonát: Můj bývalý muž je po amputaci nohy, je v LDN, nemá peníze, nemá kde bydlet a potřebuje pomoc... Přijela jsem za ním, ale on odmítl pomoc i spolupráci. Přesto se nejdříve podařilo zařídit pro něho aspoň garsonku - jenže já si dala za cíl dostat ho do domova s pečovatelskou službou. Ovšem úřední kolotoč, který se musel absolvovat, ho začal drtit natolik, že zase spolupráci odmítal. Poté mi řekl celý jeho životní příběh, začal mi věřit a všechno jsme postupně vyřešili: od dokladů přes žádost o byt, samotné bydlení a stěhování, vybavení bytu i sociální dávky a způsob oddlužení. V květnu byl bez chuti k životu a o vánocích seděl ve svém bytečku, měl i pejska z útulku, a hlavně měl podmínky k důstojnému životu. Dodnes to hodnotím jako můj, ale především jeho vynikající výkon. O to víc, že všechny příběhy takto zdaleka nekončí. Měla jsem třeba i případ původně úspěšného podnikatele, který se dostal na úplné dno a svůj život dobrovolně skončil. Byla jsem jediná s kým komunikoval a dost mě to tehdy semlelo...“

Život přináší radosti i strasti. Tak z jiného soudku: Jak hodnotíte současnou mládež ve vztahu k seniorům?

„Soudit mi nepřísluší. Každá generace má svá specifika, i já jsem byla mladá a prožívala generační spory. Jistě, vnímám nějaké rozdíly, ale není to tragédie. A když za mnou přijdou mladí pro radu, ráda se podělím o zkušenosti, ale dokážu se také přiučit od nich. I když, pravda, ubývá komunikace tváří v tvář a je nahrazována SMS nebo internetem. To odlidšťování v komunikaci se pak projevuje i v povyšování a v rozšiřování rozdílů ve společnosti. To mi poněkud vadí, protože v přímé komunikaci se můžete usmívat a třeba dát najevo, že si vážíte práce druhého. Jinak ale platí, že v našich dětech a vnucích je budoucnost. Co jim dáme, to nám vrátí.“

Děkuji za rozhovor.
Jiří Muladi

Dvě ilustrační fotografie z akcí konaných pro seniory.

Dům umění, Pekařská 12, Opava

ÁÁÁCH ČESKOSLOVENSKÝ FILMOVÝ PLAKÁT 60.70. LET ZE SBÍRKY PLAKÁTŮ TERRYHO PONOŽKY

VÝSTAVA / PLAKÁT 22. 03. 2019 - 16. 06. 2019

Výstava představí 200 autorských výtvarných plakátů, které vytvořili přední českoslovenští výtvarníci v rozmezí let 1960 - 1979 pro Ústřední půjčovnu filmů v Praze.

Návrhům filmových plakátů se v těchto letech věnovali významní českoslovenští výtvarníci. Díky specifické atmosféře v tehdejší Československu, kdy neexistovala komerční reklama ani trh, mohly vznikat filmové plakáty naprosto odlišné od soudobé plakátové produkce, jež existovala v ostatních zemích Evropy (kromě Polska, kde tradice autorských filmových plakátů požívala podobně privilegovaného postavení jako v Československu).

V západní Evropě a v USA okupoval výleповé plochy a vitríny kin hlavně komerční, hollywoodský plakát, propagující především tváře herců; plakát výhradně ilustrativní a popisný.

Českoslovenští výtvarníci nemuseli za každou cenu na plakátech znázorňovat tváře herců a naopak mohli do svých výtvarných návrhů transformovat jazyk své volné tvorby, mnohdy inspirovaný v té době novými uměleckými směry, jako byly pop art, lettrismus, český informel a další.

Otevřeno denně kromě po:

10.00–18.00 hod. (poslední vstup v 17.30), každou první neděli v měsíci vstup volný.

Klubu železničních modelářů Ostrava

Klub je dobrovolným sdružením, které funguje pod záštitou Střediska volného času Ostrava-Zábřeh. Združuje všechny zájemce o modelovou i skutečnou železnici z Ostravy a jejího blízkého okolí.

Na jednu ze zajímavých akcí můžete zajít se svými vnoučaty. Vlázky se jim určitě budou líbit.

Výstava železničních modelů 23. a 24. března 9 - 17 hod.

Středisko volného času Ostrava-Zábřeh, p. o. , V Zálomu 1/2948 Ostrava - Pískové doly.

Připravili pro vás:

Modulové kolejiště MŽM Mohelnice
Panelová kolejiště
Modely zahradní železnice
Prodej modelů, dílna, simulátorová projekce a další...

Muzeum Těšínska:

Výstavní síň Karviná, Masarykovo nám. 10/8

Podmalby na skle do 31. 7. 2019

Výstava představuje zlidovělou techniku kresby, prováděnou malbou za studena temperovými barvami na rub skleněné desky. Podmalby na skle se staly neodmyslitelnou součástí venkovských stavení, kapliček a kostelů. V lidovém prostředí se objevují od 18. stol., ale s koncem 19. stol. postupně mizí. Ve 20. stol. se pak technikou podmaleb inspirovali a dále ji rozvíjeli autoři, díla ale už neplnila tradiční náboženské funkce. Zapůjčená výstava představuje reprezentativní výběr tohoto umění ze sbírek Muzea Beskyd

ve Frýdku-Místku, a to jak původu lidového, tak autorského (malíři Ferdiš Duša z Frydlantu n. O., Alžběta Fojtíková z Tiché u Frenštátu p. R. a Antoni Szpyrc z Vendryně).

Pradědova galerie U Halouzků Zahradní řezbářská galerie v Jiříkově u Rýmařova

Pradědova galerie U Halouzků je unikátní projekt profesionálního řezbáře Jiřího Halouzka, který na ploše 8 ha vystavuje více než 450 vyřezávaných plastik zvířat a betlém v životní velikosti, jež byl oceněn titulem Největší betlém na světě.

Osm soch je dokonce zapsáno v České knize rekordů. V zahradách galerie jsou kromě soch také atrakce pro děti (houpačky, prolézačky, kolotoče) a farmový chov daňků, které mohou návštěvníci sledovat z pozorovatelný. Pradědova galerie se nachází v Jiříkově u Rýmařova.

Zámek Bruntál, Starý palác

Bruntálský zámek je znám široké veřejnosti jako sídlo velmistra Řádu německých rytířů. Původně gotický hrad u městských hradeb z 15. století byl kolem roku 1580 přestavěn pány z Vrbna v renesanční zámek. Do dnešní barokní podoby byl zámek upraven v letech 1766-1771, kdy již patřil Řádu německých rytířů. Interiéry zámku zdobené štukami a nástěnnými malbami jsou zařízené původním převážně barokním mobiliářem. V současnosti představuje zámek i přírodně krajinářský zámecký park se sallou terenou, městským opevněním a kamennými plastikami.

V sálech nejstarší části zámku - v tzv. Starém paláci z 13. století - jsou zpřístupněny dvě stálé muzejní expozice: **Příroda Bruntálska a Řemeslo má zlaté dno** - řemesla a živnosti bruntálského regionu. Další původně hospodářské prostory (kuchyň, komory, sklady, konírna) v přízemí zámku jsou využívány jako výstavní sály určené k instalaci krátkodobých výstav z vlastních sbírek muzea i sbírek jiných subjektů.

ZNÁTE HAVÍŘOVSKÝ MUSAION?

Jak název napovídá, jde o muzeum v Havířově, které je jednou z poboček MUZEA TĚŠÍNSKA v Českém Těšíně. Oblast naší republiky je rozsáhlá a jen Těšínsko měří celých 1.237 km². To je ovšem pouze jedna jeho část - druhá o rozloze 1.013 km² se nachází v sousedním Polsku. Těšínsko je významné nejen svou rozlohou, ale i dlouhou historií, která se dá vysledovat nejméně do 12. století.

Právě proto jsem se vydala do havířovské pobočky Těšínského muzea, poskytující celou řadu zajímavostí, kterými musí překvapit každého návštěvníka. K muzeu na Pavlovově ulici 583/3 v Havířově-Městě patří ještě Kotulova dřevěnka v Havířově-Bludovicích a Památník Životické tragédie v Havířově-Životicích. Abyste získali úplný přehled o pobočkách Muzea Těšínska, uvádím, že muzeum spravuje celkem 8 poboček; kromě již zmiňovaného havířovského MUSAIONU, Kotulovy dřevěnky a životického památníku, jsou to: výstavní síň v Českém Těšíně, Orlové, Karviné a Jablunkově, dále Technické muzeum v Petřvaldě a také Archeopark v Chotěbuzi-Podoboře a Muzejní knihovna Silesia.

Ale vraťme se do Havířova. Muzeum, které je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje, letos oslaví už 70 let od svého vzniku a přitom mnoho lidí o něm ani neví... MUSAION, původně sídlící v centru města na Dělnické ulici, se v r.2012 přestěhoval na ul. Pavlovovu, která je sice také v centru města, ale je tak trochu "zastrčená" a pro mnohé občany téměř neznámá. Přemístění se uskutečnilo z důvodu uvolnění prostor po Hudebním oddělení Městské knihovny. Ale musím říci, že vzhledem k málo "známé adrese" to nebyla až tak správná volba.

Vedoucí této krásně zařízené a zajímavě vybavené pobočky je paní **Eliška SVATOŇOVÁ**, oplývající spoustou znalostí, které předává návštěvníkům, tedy i mně. Kromě jiného mi sdělila překvapující informaci, že za rok navštíví tyto prostory na tři a půl tisíce návštěvníků. V tom jsou započítány i školní děti nebo účastníci přednášek, které se zde čas od času pořádají.

Známe to všichni - jakmile poprvé přijedeme do nějakého města, chceme se o něm ledacos dozvědět; hledáme kostel, muzeum, zámek a další významné pamětihodnosti. Najít v Havířově Pavlovovu ulici je složitější, spousta havířovských občanů neví, kde tato ulice je. Ale mohu vás ujistit, že to není nic

složitého. Půjдете-li směrem z náměstí Republiky k ul. Národní, dojdete ke kinu CENTRUM a kavárně stejného jména. Zajdete za kino, odbočíte doleva a přes prostranství mezi domy dojdete přímo na roh ulice, kterou hledáte. Myslím si, že by lidé měli toto naše muzeum alespoň jednou navštívit, protože ze stálé expozice se dozví hodně zajímavostí o městě a jeho vzniku, mohou zhlédnout zajímavé měnící se výstavy, prohlédnout si celou řadu publikací a uvědomit si, že i mezi rušnými ulicemi se spoustou paneláků existuje vlídné prostředí a oáza klidu.

Já jsem při své návštěvě muzea zhlédla výstavu nazvanou FUNKCIONALISMUS, která mě doslova ohromila. Na celkem malém prostoru jedné z místností muzea se mi otevřel svět našich rodičů, kteří měli doma možná stejné zařízení - křesla, přiborníky i zdobné nádobí. Navíc si tady každý může přečíst něco o známých i neznámých architektech a urbanistech této nedávné doby. Osvěží si známá jména jako Josef Gočár, Adolf Loos, Jindřich Halabala a mnohá další. Tato výstava končí 31. března 2019.

Od 25. dubna bude probíhat další výstava s názvem "Dotkni se přírody - Les". Určitě bude také zajímavá o odpoví na různé otázky např. Co všechno umí les? Lesy nejsou jen stromy a keře, ale spolu s dalšími organismy vytváří složitý ekosystém naší planety, bez kterého bychom se neobešli. Kdo se o les stará? Co všechno tam můžeme vidět, uslyšet či ucítit? To vše a mnohem více se může návštěvník na výstavě dozvědět. Výstava je realizována za finanční podpory Moravskoslezského kraje.

A ještě něco málo z historie. Výstavní síň vznikla v roce 1960 z iniciativy tehdejšího Městského národního výboru Havířov, za odborné spolupráce Muzea v Opavě. Už v roce 1961 připravilo nově vzniklé městské muzeum první stálou výstavu nazvanou "Léta, desetiletí, staletí města Havířova". Hlavním cílem bylo poskytnout co nejvíce vlastivědných informací lidem, přicházejícím bydlet do Havířova ze všech částí republiky. V muzeu postupně docházelo k mnoha reorganizacím až do roku 1995, kdy pobočka Muzea Těšínska získala název MUSAION. Tak nezapomeňte, že v této městské instituci je ukryto plno vědomostí a krásných podnětů, a že je připravena svým interiérem, přednáškami i řadou akcí přispívat k dobré náladě a pohodě lidí všech věkových kategorií. Vždyť je potřeba stále se dozvídat ledacos o životě ve městě i v jeho okolí.

Hana Kuchařová

Na sport není nikdy pozdě

Mnoho lidí má seniory zařazené do kategorie pasivních lidí, chodících maximálně do supermarketu na nákup a na poštu pro důchod. Schválně si zkusme odpovědět na otázku: Patří ke stáří sport? Jistě nám při odpovědi na tuto otázku nepřijdou na mysl právě kolečkové brusle či aerobik, ale existuje mnoho sportovních aktivit, které lze provozovat prakticky v každém věku a nabídka sportovních akcí pro seniory je čím dál větší. Právě pohybová aktivita je ideální prostředek na vitalitu, protože působí pozitivně na zdraví a v neposlední řadě velmi příznivě působí i na psychiku. Na sportovních hrách seniorů zaznamenali senioři našeho kraje mnoho úspěchů a my jsme vás o tom v našem seniorském magazínu průběžně informovali.

Jak aktivně prožít stáří? Univerzální odpověď asi neexistuje, ale možná trochu inspirace najdete v našem rozhovoru.

Karel Moškoř (ročník 1953) v loňském roce dominoval v seniorském víceboji všude tam, kam přijel. Začalo to v květnu ve Frýdku-Místku, pak následovala Ostrava, po ní Olomouc a úspěšný rok završil koncem září na Športbiadě v Banské Bystrici. Celkem tedy čtyři prvenství ve víceboji a 25 medailí v individuálních disciplínách.

Určitě nejceněnější, nejen pro něj, bylo 2. místo výběru MSK na Mezinárodních sportovních hrách seniorů v Olomouci a především prvenství v kategorii mužů do 70 let ve víceboji, kde se mu podařilo obhájit titul získaný rok před tím v Plzni.

Bál jste se vůbec někdy stáří?

„Co to je stáří? To vůbec neřeším, ale samozřejmě se věk nedá zastavit. Možná si to nepřipouštím při pohledu kolem sebe. Zdá se mi, že jsme pořád stejní, jen ty děti nám poněkud vyrostly, zestály a nám přibyla do rodin vnoučata. Podívám-li se do občanky, tak tam ten věk nezastavíte. To mne ale dnes opravňuje k využívání určitých úlev např. v dopravě. Stále se pořád pohybuji spíše mezi mladými lidmi a tak mi to ani nepřijde.“

Kdy jste začal sportovat?

„Bydlel jsem v dětství ve Stříteži hned naproti hřišti. S mladším bráchou a dalšími kluky z okolí jsme byli skoro pořád venku a hráli fotbal. K aktivnímu sportu jsem přičichl na základní škole, což bylo fajn, kromě fotbalu jsme zkoušeli i odbíjenou. V pubertě mne zaujal jiný sport a to díky titulu mistrů světa našich házenkářů. Nastoupil jsem do učení a v Třinci byly výborné podmínky pro sportování a skrze dorostenecké roky jsem se dostal až do kádru mužů a hrál několik sezón házenkářskou druhou ligu. Povinná vojenská služba mne zavála do Prahy a tam jsem také nelenil a hrál za vojenský klub kopanou. Právě po návratu z „vojny“ jsem už nepůsobil jako aktivní sportovec. Velký vliv na to měly dvě podstatné změny v mém životě - svatba a nové povolání.“

K. Moškoř při zahájení Krajských her seniorů v Bílovci

Jaké tedy bylo Vaše zaměstnání?

„Deset let jsem strávil v Třineckých železárnách, kde jsem se vyučil v oboru provozního zámečnicka a dálkově zvládl při zaměstnání vystudovat strojní průmyslovku. Po absolvování vojenské prezenční služby jsem přijal nabídku celní správy a oblékl celnickou uniformu. Prošel jsem si všemi možnými posty od řadového celníka na hraničních přechodech v Českém Těšíně, potom nějaký čas i ve vedoucí funkci ve Frýdku-Místku a poslední roky ve službě jsem skončil v Ostravě na postu tiskového mluvčího celní správy pro náš kraj. Od nástupu k celníkům jsem zakotvil v krásné funkci sportovního referenta a s kolegy jezdil skoro na všechny organizované sportovní akce. I to je důvod, proč mi není pohyb cizí ani v důchodovém věku. Přivázeli jsme tehdy výborná umístění v mnoha sportech. A co se naučíte v mládí, jako když v pozdějším věku najdete a mne tyto zkušenosti zůstaly natrvalo v rukou i nohou.“

Jak nyní trénujete?

„Netrénuji v podstatě nijak. Mám to darováno od Boha a tak jej využívám na plné pecky. Vrátili jsme se s manželkou po třiceti letech z města zpět na vesnici, ze které pochází moje žena, do Dobratic pod Prašivou, tak je jasné, že pohybu mám kolem domku dost. Kromě toho si vždy najdu čas na oblíbený tenis, který hrajeme s kamarády venku i v hale ve Smilovicích po celý rok dvakrát týdně, pokud to jde a dovoluje nám to zdraví. V průběhu roku při pěkném počasí zkoušíme se střítežskými důchodci některé disciplíny víceboje, které bývají na sportovních hrách. Když k pohybu přispějete i svými výkony, tak druhým to nedá a snaží se také zlepšovat a toho si na nich cením.“

Co vlastně na Vaše aktivity říká manželka?

„To by byla otázka spíše na ni. Jsme spolu přes čtyřicet let a ona od počátku vztahu věděla, jak mám rád sport v mnoha podobách. Manželka je tolerantní a ví, že by mne stejně doma neudržela. Taky ráda sportovala a teď mi nejen fandí u víceboje, ale i sama (a velmi solidně) soupeří v seniorské kategorii. Samozřejmě pro nás vždy byla základem rodina, snažili jsme se skloubit především svá povolání i ty moje koníčky. Moje žena věnovala mnohem více času našim třem dětem, zejména pak nemocné dceři. Teď už jsme v domku sami, synové nám už vyletěli z rodinného hnízda a my se těšíme na každou příležitost být s našimi vnoučaty.“

S manželkou Kateřinou na Krajských sportovních hrách v Bílovci

ROZHOVOR

CHVÁLÍME

Jaké zásady zdravého životního stylu dodržujete a jaké porušujete? A co neřít jako alkohol, cigarety...?

„Nejsem asi vzorem pro zdravý životní styl, mám rád skoro vše, co se dá jíst, kromě několika maličkostí. Co mi jinak ale vadí a doslova nesnáším, je cigaretový kouř. Dnes už jsou místa pro kuřáky zapovězena a to je veliké plus. Nejsem typem, který navštěvuje restaurační zařízení a alkohol, ten nemusím. Co miluji, je vše sladké, na to mám slabost, naštěstí na váze ani na zdraví se to příliš neprojevuje.“

Dokážete si představit den bez pohybu?

„Samozřejmě dovedu! Zrovna nyní, když odpovídám na tyto otázky, mám problémy se zády, tak je klid na místě. Jakmile se jen trošku cítím lépe, už vyhledávám příležitosti se nějak pohybově projevit. Stačí vzít do ruky sekýrku, naštípat dříví, či v létě pokosit louku nebo si někam vyjít a je o mnoho veseleji. Odpočinek je v našem věku nutný a k tomu nám s Katkou slouží neděle. S manželkou jsme se brali v evangelickém kostele a rádi tam stále chodíme pro duchovní povzbuzení a trávit super čas mezi našimi věřícími přáteli.“

Karel Moško a předseda RSČR Dr. Zdeněk Pernes na sportovních hrách v Plzni

Co pro Vás má v životě největší význam? Nemám na mysli ceny v soutěžích...

„Když jsem jako mladý chlapec slýchal od mého dědy, že ten život rychle utíká, nebral jsem ty jeho slova příliš vážně. To se mne zatím netýká, říkal jsem si, ale dnes už mohu dědova slova beze zbytku potvrdit. Život fakt rychle plyne a mně se zde připomínají slova z Bible, kde je napsáno: „Každý člověk je jako tráva, všechna jeho sláva jako polní květ. Usychá tráva, kvítí uvadá, slovo Hospodinovo však trvá na věky.“ Spousty medailí, diplomů či pohárů, které mám v krabicích na různých místech si sebou nikam nevezmu. Věřím v nový, lepší a věčný život, kde už nebudou pro nás důležité sekundy, body a umístění na stupních vítězů. Mám radost ze všeho, co dělá lidi šťastnými a radostnými a přál bych to i seniorům, aby nebyli o to ochuzeni. Žijte tedy naplno, dokud máte takovou možnost. A můžete třeba přijet v květnu do Trince na krajské sportovní hry, které jsou v plné přípravě. Není tam důležité vyhrávat, ale zúčastnit se. Těším se na vás!“

S úspěšným sportovcem - seniorem rozmlouvala
Ludmila Holubová

Co říci závěrem? Lékem proti stárnutí je bezpochyby pohyb. O tom, jak budeme pohybliví, si do značné míry rozhodujeme sami. Na aktivní pohyb prostě není nikdy pozdě a nemusíte trávit život právě v posilovně zvedáním činek, abyste se mohli těšit ze života.

Bezplatná právní poradna pro občany Jihu

Lidé, kteří potřebují radu právníka a obávají se, že na něj nebudou mít peníze, mohou využít bezplatné poradny v prostorách Úřadu městského obvodu Ostrava-Jih i v roce 2019. Poradna funguje na Jihu již 8 let.

„Bezplatná právní poradna se na Jihu ujala, a proto jsme se rozhodli, že v této službě pro občany budeme pokračovat. Lidé většinou chtěli řešit záležitosti, s nimiž si nedovedli poradit, jako jsou problémy týkající se nájemních smluv a bydlení, rozvodových řízení, zadlužení své nebo svých dětí a podobně,“ uvedl starosta městského obvodu Martin Bednář.

Bezplatná právní pomoc je poskytována v rozsahu 3 hodiny týdně, a to každou středu vždy od 13 do 16 hod. v kanceláři B 321 v budově B radnice. Do poradny je nutné se předem objednat, aby si právník mohl na klienta vyhradit dostatečný čas. Na konzultaci se objednává předem telefonicky na sekretariátu právního oddělení, tel.: 599 430 335.

Linku důvěry provozuje Městská nemocnice Ostrava

Od 1. ledna 2019 je provoz LD nepřetržitý (24 hod. denně).

Linka důvěry

T: + 420 596 618 908

M: + 420 737 267 939

E: linka.duvery@mnof.cz

Hovor je zpoplatněn běžným telekomunikačním tarifem není bezplatný (pevná linka operátor T-mobile, mobilní číslo operátor O2). Před použitím mobilu pro volání na mobilní číslo LD je dobré si uvědomit, že LD voláme často proto, že chceme být anonymní. Spojením mobilem není anonymita vždy umožněná, protože voláním na mobil většinou dáváme automaticky své číslo k dispozici volanému. Pokud je pro Vás anonymita důležitá je dobré mít na paměti, že:

- Číslo volajících LD Ostrava v žádném případě nearchivuje. Z mobilu jsou, jakmile je to možné, mazány. Anonymitu také podporujete tím, že neuvádíte své jméno.
- Můžete zvolit v nastavení svého mobilu možnost, kdy se vaše číslo volajícímu nezobrazuje, tzv. skryté číslo.
- Vždy můžete použít pro volání na LD pevnou linku.

Pro kontakt s LD Ostrava, používejte volání na mobil, mail nebo pevnou linku. Na sms zprávy není reagováno. Dotazy na mailovou adresu linka.duvery@mnof.cz jsou zodpovězeny do 7 pracovních dnů.

BEST OSTRAVA

**ÚKLIDOVÉ SLUŽBY
MALOVÁNÍ + ÚKLID
ČIŠTĚNÍ KOBERCŮ**

www.bestostrava.cz ☎ 596 133 692

SLEVA PRO SENIORY 10% SeniorTip

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Krajská rada seniorů představuje plán aktivit pro rok 2019

Plán práce Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje (dále jen "krajská rada") vychází ze závěrů 3. sjezdu RSČR, Střednědobého programu RSČR na léta 2017-2021, ze Stanov RSČR a dokumentů přijatých na zasedáních krajské rady a předsednictva krajské rady v roce 2018.

Hlavní úkol:

Pokračovat v naplňování poslání krajské rady v návaznosti na závěry 3. sjezdu RSČR a plnění Programu na podporu zdravého

stárnutí s cílem rozšířit zapojení okresních, městských, obecních a profesních organizací seniorů do činnosti krajské organizace. Nadále usilovat o možnost podílet se na řešení problémů seniorů na krajské úrovni, ve městech a obcích (pokusit se zabezpečit účast zástupců seniorů v komisích a poradních orgánech kraje, měst a obcí), popřípadě řešit spoluúčast při rozhodovacích nebo připomínkových rozhodnutích samosprávních orgánů MSK. Snažit se dosáhnout stavu, kdy se o problémech života seniorů nebude rozhodovat bez možnosti vyjádření se samotných seniorů.

Některé další úkoly:

Prostřednictvím webových stránek a seniorských periodik zvýšit informovanost seniorů o dění v seniorském hnutí v kraji, okresech, městech, obcích a v jednotlivých organizacích seniorů.

Pokračovat v realizaci kampaní "Hledáme neaktivnější seniorské a proseniorské kolektivy" a "Hledáme obce-města-mikroregiony seniorům nejpřívětivější". Připravit a realizovat informační kampaň k aktivitám krajské rady v roce 2019 s cílem zvýšit zapojení seniorských organizací kraje do činnosti celokrajské organizace. Uspořádat setkání seniorů kraje u příležitosti **Mezinárodního dne seniorů 1. října 2019 v Bohumíně**.

Zorganizovat "**Krajské sportovní hry seniorů Třinec 2019**" dne 29. května 2019 a zabezpečit přípravu a účast reprezentačního družstva seniorů kraje na celostátní sportovní hry RSČR.

Být připraveni na požádání organizačně a metodicky poskytnout pomoc seniorským organizacím kraje při organizaci různých kulturních, sportovních aktivit nebo poznávacích zájezdů. Významně podporovat jejich mezigenerační aktivity.

Pokračovat s organizací besed ke zdravotní a bezpečnostní problematice v místech sídla organizací s důrazem na zvýšenou pozornost společenské bezpečnosti seniorů.

Prostřednictvím organizace SOS Moravy a Slezska zdarma nabídnout klubům a organizacím přednášky dle jejich výběru. Prohlubovat spolupráci se slovenskými seniory a navázat spolupráci s polskými seniory.

Zabezpečit účast a obhajobu prvenství sportovního družstva krajské rady na celoslovenské športiadě slovenských seniorů AkSen.

Plán práce byl schválen na 9. zasedání krajské rady v Ostravě 6. prosince 2018.

Vážení čtenáři, milí senioři a milé seniorky,

sledujte naše webové stránky www.ms-seniors.cz, na kterých je zveřejněn celý plán práce krajské rady a mnoho dalších informací, které pro vaše organizace a kluby upřesňují možnosti účasti na našich akcích a zároveň vám dávají přehled o činnosti naší krajské organizace RSČR.

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

Dny nájemního a družstevního bydlení v ČR

Dne 14. března 2019 se v Ostravě v konferenčním centru pavilonu A na Výstavišti Černá louka v rámci „Dnů nájemního a družstevního bydlení“ uskuteční mezinárodní konference, kterou pořádá Sdružení nájemníků České republiky, z.s.

Hlavním tématem bude potřeba nájemního bydlení a také složitá situace týkající se udržitelnosti stávajícího bydlení cílových skupin.

O nutnosti řešení uvedených témat svědčí i skutečnost, že záštitu nad konferencí převzali mj. předseda vlády České republiky Andrej Babiš, místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Tomáš Hanzel, hejtman Moravskoslezského kraje Ivo Vondrák i primátor města Ostravy Tomáš Macura.

K daným tématům vystoupí například Sven Bergenstrahle, prezident Mezinárodní unie nájemníků (IUT), David Koppitz, náměstek MMR ČR, Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová, náměstkyně MPSV ČR, JUDr. Stanislav Křeček, zástupce veřejné ochránkyně práv či Jan Krkoška, náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje.

Na tuto konferenci naváže v odpoledních hodinách 21. ročník odborné konference „Dynamika proměn bydlení“.

Jedná se o tradiční setkání zástupců věcně příslušných ministerstev, městských samospráv, akademické obce i odborníků, jejímž výstupem budou společně formulovaná stanoviska a doporučení k nejvážnějším problémům oblasti bydlení.

Jan Vozárik, Sdružení nájemníků ČR,
místopředseda KRS MSK

Možnosti e-mailového spojení s Krajskou radou seniorů Moravskoslezského kraje:

web.krs@ms-seniors.cz

pro zveřejňování příspěvků o činnosti (krátká zpráva + foto) na webové stránce KRS MSK, ve čtvrtletníku SeniorTip, v časopise Doba seniorů

aktivita-krs@ms-seniors.cz

příhlášky na vyhlášené akce KRS MSK

krajska.rada@ms-seniors.cz

řešení problémů života seniorů a v seniorské činnosti

Moravskoslezského kraje

Pozvánka na květnové "Krajské sportovní hry"

Krajská rada seniorů moravskoslezského kraje (KRS MSK) ve spolupráci se statutárním městem Třinec připravuje pro seniory našeho kraje a pozvané hosty z Olomouckého kraje a ze Slovenska krajské sportovní hry. Hlavním partnerem je Moravskoslezský kraj, významným partnerem pak statutární město Třinec.

TERMÍN KONÁNÍ: Třinec - středa 29. května 2019

VĚKOVÉ KATEGORIE SENIORSKÉHO VÍCEBOJE

ŽENY: KATEGORIE OD 60 DO 70 LET, KATEGORIE ŽEN NAD 70 LET A VÍCE

MUŽI: KATEGORIE OD 60 DO 70 LET, KATEGORIE MUŽI NAD 70 LET A VÍCE

SOUTĚŽNÍ DISCIPLÍNY VÍCEBOJE (v případě mokré varianty (MV) jen vybrané disciplíny)

1. **ŠÍPKY** - hod 5 šípkami do terče na vzdálenost 2,5 m, platí i pro mokrou variantu (MV)
2. **FLORBAL** - střelba florbalovou holí 5 tenisovými míčky do malé branky na vzdálenost 8 a 10 m (MV)
3. **KROUŽKY** - hod 5 kroužky na vzdálenost 3 m na kužel (MV)
4. **GOLF SNAG** - střelba golfovou holí 5 míčky na vodorovný terč ve vzdálenosti 5 m (MV)
5. **BOLLOBALL** - 3 hody páry svázaných tenisových míčků na vzdálenost 3 m (MV)
6. **BASKETBAL** - 5 hodů basketbalovým míčem do koše na vzdálenost 3 a 4 m (MV)
7. **KOLEČKO** - převoz břemene (do 10 kg) na kolečku kolem mety na čas, pro muže na vzdálenost 2 x 12,5 m, ženy o 5 m kratší
8. **UPRAVENÝ PETANG** - hod 3 koulemi na cílový bod ve vzdálenosti 5 m
9. **RAKETA** - běh s míčkem na tenisové raketě na čas na vzdálenost 2 x 15 m, ženy kratší o 5 m (MV)
10. **MÍČEK** - hod 5 tenisovými míčky na cíl ve vzdálenosti 6 m ženy, 7 metrů muži (MV)
11. **BĚH** - běh na čas ženy na 40 m, muži na 60 m

Ženy budou mít tzv. metrové handicapy u florbalu, basketbalu, míčku a v běžeckých disciplínách.

Soutěže se budou konat ve sportovní hale (disciplíny 1- 6) a na atletickém stadionu (7 - 11). Každý soutěžící musí mít s sebou vhodnou sportovní obuv na přezutí zvenku do haly! Účastník sportovních her si může vybrat disciplínu podle svých fyzických předpokladů, není nutné absolvovat všechny vícebojařské disciplíny!

PŘIHLÁŠKY posílejte na jednotném tiskopisu elektronicky - email: aktivita-krs@ms-seniors.cz nebo poštou na adresu: Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava **do 30. 4. 2019.**

Vzory tiskopisů (jednotlivci nebo kolektivy) jsou přílohou propozic, které najdete na webových stránkách KRS MSK www.ms-seniors.cz.

Startovné je stanoveno částkou 100 Kč za osobu.

Úhradu startovného je potřeba zaslat nejpozději **do 30. dubna** na účet: **2000 911 989/2010, VS 29052019, KS 558, SS telefonní číslo účastníka (bez předvolby státu).**

Dopravu zajišťuje pořadatel svozovými autobusy z uzlových bodů všech okresů kraje nebo se soutěžící dopraví na místo konání po vlastní ose. Účastníkům bude sdělena doprava podle svozových míst po uzavěření přihlášek.

V rámci těchto her bude možné po skončení sportovní části navštívit zajímavá místa hutnického města např. Muzeum Třineckých železáren, Městskou knihovnu nebo také využít místní krytý bazén.

Za pořadatelský tým KRS MSK srdečně zve
Karel Moškoř, hlavní rozhodčí her

Ilustrační fotografie z loňských Sportovních her seniorů v Bílovci

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol - např.

na téma „Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přiblížíme.

Můj nezapomenutelný zážitek s prarodiči

Když jsem zvažoval, o kterém zážitku s babičkou a dědečkem budu psát, vůbec to nebylo jednoduché. Všechny zážitky s nimi jsou jedinečné a úžasné. Opravdu bylo dost těžké vybrat jen jeden z nich, který by měl být tím nejhezčím. Nakonec jsem zvolil naši společnou dovolenou napříč Českou republikou a pak na Slovensku.

Vše potřebné zorganizovala maminka. Vyhledala veškeré spoje, zajistila přes internet levné jízdenky i místenky, vyhledala a rezervovala ubytování pro všechny. Kromě mámy a mě jeli také samozřejmě babička a dědeček, kteří platili celou dovolenou, bratranec Martin a sestřenice Kristýna.

A pak přišel ten velký den. Bylo ráno 29. 6. 2008 a máma, děda, babička, Marťa, Kiki a já jsme stáli na ostravském hlavním nádraží. Je pět hodin a padesát šest minut a my jsme vyjeli vlakem z Ostravy do Prahy. Cílem tento den byly České Budějovice, ale protože jsme v Praze museli přestoupit, rozhodli jsme se, že se tam chvíli zdržíme. Zavazadla jsme uložili v úschovně na holešovickém nádraží a vyrazili jsme do Mořského světa v Praze-Holešovicích. Tam jsem poprvé viděl Žraloka písečného, dále jsem viděl malé žralůčky, spoustu různě zbarvených mořských koníků, rejnoka, murénu a další krásné tvory moře. Po prohlídce jsme si zašli na oběd a pak jsme ještě stihli projet všechny trasy metra. Potom přišel čas vyzvednout zavazadla a vyrazit do Českých Budějovic.

Do Budějovic jsme dorazili v podvečer, ubytování jsme měli zamluvené na vysokoškolských kolejích. Sotva jsme se zabydli, už jsem se těšil na další dny. Věděl jsem, že poznám spoustu krásných a zajímavých míst.

Protože jsme měli domluvený nocleh na tři dny, stihli jsme navštívit i plzeňskou Zoo s DinoParkem. Cesta tam byla poměrně dobrodružná. Asi po hodině a půl jízdy vlakem jsme zůstali stát a průvodčí nám přišel oznámit, že musíme přestoupit na autobus, protože začalo hořet v posledním vagónu. Autobus nás dovezl na nejbližší vlakové nádraží, odkud jsme už zase pokračovali vlakem. Konečně jsme doputovali až k DinoParku. Tam jsem zjistil, že je spojený se

zoologickou zahradou. Takže to bylo vlastně jako dva zážitky v jednom. V Dinoparku bylo více než dvacet modelů dinosaurů. Až jsme si to všechno prošli a užili si atrakce, přesunuli jsme se do Zoo. Musím říct, že jsem už viděl hodně zoologických zahrad, ale naše ostravská je prostě nejhezčí. Po prohlídce jsme odjeli vláčkem zpět do centra Plzně. Jeli jsme v běžném provozu, bylo to vzrušující. Následující den jsme navštívili zámek v Hluboké nad Vltavou. Je to nádherná stavba s krásnou zahradou. Navíc jsem si uvědomil, že se na tomto zámku natáčela pohádka Pyšná princezna.

Po třech dnech nastal velký přesun. Nejprve jsme se z Českých Budějovic museli přemístit do Plzně, odkud nám navazoval rychlík do Chebu. Cestou do Plzně jsme ale nabrali zpoždění. Pan průvodčí byl však naprosto úžasný. Když zjistil, kam jedeme, a kam dál pak budeme pokračovat, tak zajistil, že v Plzni na nás rychlík do Chebu počkal. Neodjel bez nás. Rychle jsme přeběhli z vlaku do vlaku, s námi i pár dalších cestujících a už jsme mohli v klidu pokračovat v cestě. V Chebu jsme si v nádražní restauraci dali večeři a netrpělivě jsme očekávali okamžik, kdy budeme moci nastoupit do svého kupé v lehátkovém vagónu nočního vlaku na Slovensko. Odjžděli jsme přesně, jak bylo napsáno v jízdním řádu. Dlouho jsem nemohl usnout, a když se mi to konečně povedlo, tak mě za chvíli vzbudila spousta hlášení na pražském nádraží. Zanedlouho se mi ale zase podařilo usnout, takže mi cesta utekla. Ráno v 8:32 hod nás přivítala stanice Poprad-Tatry. Celá tato trasa z Chebu do Popradu měřila 893 kilometrů a zastavovali jsme ve 44 městech. Odtud jsme pokračovali do Kežmarku na ubytování. Tentokrát jsme spali v soukromí.

Ještě týž den jsme vyjeli kabinkovou lanovkou na Skalnaté pleso, kde jsme se prošli kolem jezera a já jsem si užil i dřevěné prolézačky, které střežil orel Karel a další zvířátka ze dřeva jako například sviští rodinka, rys nebo medvěd. Výhled ze Skalnatého plesa na široké okolí i dolů do údolí byl nádherný. Po návratu dolů jsme se prošli Tatranskou Lomnicí a byl čas vrátit se pomalu do Kežmarku. Celý den nám počasí opravdu přálo. Zato druhý den se poměrně ochladilo, a tak jsme vytáhli i zateplené bundy. Na vrcholku Lomnického štítu ležel sníh. Nic z toho nám náladu nezkažilo a jeli jsme se podívat na Štrbské pleso. Prošli jsme se podél jezera a kolem skokanských můstků jsme došli až k hotelu FIS, kde jsme se občerstvili. Večeřeli jsme už pak v Kežmarku, v našem oblíbeném hotelu Club.

Další den jsme si udělali výlet na Hrebienok a ze Starého Smokovce jsme ještě jeli elektríčkou do Tatranské Lomnice na procházku. Taky jsem si tam koupil suvenýry na památku. Večeři jsme měli jako obvykle v Kežmarku a závěrečná procházka z hotelu do místa ubytování přišla vhod. Následující den dopoledne si všichni sbalili věci a vlakem jsme se společně vydali na cestu zpět domů, do Ostravy.

Celou dovolenou jsem si s babičkou a dědou opravdu moc užil. Strávili jsme spolu vzácné a krásné chvíle, povídali jsme si o spoustě věcech. Musím říct, že je u nás opravdu krásné. Pořád je co objevovat a poznávat. Bylo to jiné než dny, které spolu travíme během školního roku, kdy máme všichni spoustu povinností. Byl to pro mě hodně silný zážitek a rozhodně patří k těm nejkrásnějším, na které budu dlouho vzpomínat. I díky této dovolené jsme pak společně navštívili Slovensko ještě několikrát a nejen, že jsme se vrátili na nám již známá místa, ale také jsme poznali mnoho dalších krásných míst ležících u našich sousedů. A pouto mezi babičkou, dědou a mnou je stále silnější a pevnější.

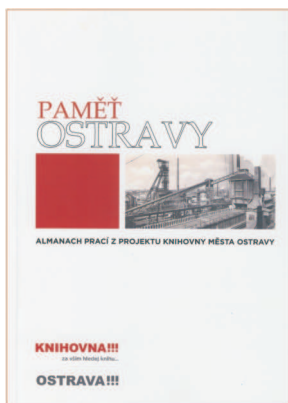
David Venus, ZŠ Ostrava - Hrabová

VÁŠ PŘÍBĚH

Pamětníci, vzpomínejte!

Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda, odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným. Tentokrát nahlédněte do příběhů z publikace projektu **Knihovny města Ostravy** nazvaného **Paměť Ostravy**.

* * *

Vzpomínky na válečné dětství

Bylo už napsáno hodně publikací a článků o staré Ostravě. Pojednávají od nálezů prvního uhlí, po skvostnou architekturu secese, nebo i o mamutích průmyslových kolosech. Chci se zaměřit na přehled života lidí ve čtvrtích Ostravy.

Narodila jsem se ve Vítkovicích - mece hutního průmyslu a vyrůstala jsem ve vilové čtvrti v Kunčičkách se šachtou Alexanderka a hornickou kolonií. Sousední Kunčice se proslavily výstavbou nového hutního kolosu NHKG.

Ilustrační foto

Skončily procházky po hrázi rybníka se sběrem kaštanů, ze kterých jsme ve škole vyráběli zvířátka a postavičky. Ale chci se vrátit do doby před 2. světovou válkou za tzv. 1. republiky. Život jedné ulice na křižovatce silnice na Vítkovice přes most na řece Ostravici, tehdy ještě bujně řeky a silnice na Frýdek-Místek.

Vilky se zahrádkami po jedné i druhé straně a v každé životy několika rodin. Žili tu lidé různých profesí, vyznání i národností. Žili družně vedle sebe, běžně komunikovali a v případě potřeby si i pomáhali. Byli tu Češi, Židé, Němci. Protože technika nebyla tak vyspělá, ve volných chvílích se zábava stávala věcí celé ulice. Stačil jeden organizátor a sousedi si nejen popovídali, ale i zazpívali, zahráli na slepou bábu a jiné kratochvíle. Přežívaly se chvíle veselí, ale i těžkých období krize. Stále byla ochota komunikovat a pomáhat si. Pak v roce 1939 ráno od Vítkovic se šířila německá armáda. To už za sebou měly Kunčičky povolávací rozkazy a zpětné návraty mužů.

Lidé z ulice nesoucí jméno Květná se zlobou v očích sledovali řízení dopravy na křižovatce německým oficírem.

V paměti zůstala poznámka souseda na tohoto vojáka: "aby ti ty tvé nové holínky brzy nebyly moc malé".

Prorocství se naplnilo, ale uběhlo šest nešťastných let, kdy poklidné životy ulice vzaly za své. U sousedů vpravo si Němci udělali místní velitelství. Přesto však čeští sousedé chtěli pomoci židovským sousedům. Ti museli prchnout, nebo končili v koncentracích. Pomáhala se zachraňovat alespoň část majetku těchto rodin a skutečně po válce, ti co se sešli, dostali své cennosti zpět, však po některých se pátralo bez výsledků. Rodiny vyhynuly buď na frontě, nebo v koncentracích.

Válka končila, svoboda se blížila, Rudá armáda čistila pozice německých okupantů. Sousedé vyvěšovali naše vlajky a spolu s nimi i ty rudé, odpárali hakenkreuze. Lidé se objímali a Rusové si ve stejné vile jako Němci udělali své velitelství, které se pak přestěhovalo do místní školy, protože spojenecká vojska bombardovala Vítkovice, a jedna zbloudilá puma dopadla na zahradu právě této velitelské vilky. Podařilo se ji však zneškodnit po evakuaci obyvatelů ulice. Střelba, kryty, nejistota skončila. Sousedé se objímali, počítali ztráty a chtěli žít v míru zase se společnou zábavou.

V jedné vilce však žila rodina, která byla německá, babička, manželé a malý kluk - dítě. Nikdy nikomu neublížili, zapadali do skupiny obyvatel ulice, ale teď měli podle kolektivní viny zaplatit. Přišla komise odněkud z Čech, lidé, kteří ty naše neznali, a nikdo z našich neznal je, a zatkli je a místní Češi se jich zbytečně zastávali. Matka s dítětem a babičkou byla nejprve jako služka a milostnice na ruském velitelství a otec rodiny pod samopalem pracoval manuálně ve Vítkovicích, kde byl kdysi technickým úředníkem. Trpěli bídou a hladem. Majetek byl zkonfiskován - vilka, osobní věci a cennosti rozkradeny. Tato rodina byla v odsunu hnána do Německa, cestou zemřela babička a byla ponechána v příkopu cesty. Po dlouhém období byl tento odsun na základě sousedů Čechů prošetřen a manželé se s hochem už pubertákem mohli vrátit do své ulice a opět navázat na sousedské vztahy. Život šel dál, svoboda těžce vydobyta, ale nějak pokulhávala. Obchody, krejčovství i švec byli znárodněni, kovozezemělci museli ze svých políček odvádět kontingent v podobě zrní, vajčiek apod. V sousedství se začal budovat metalurgický gigant, rozšiřovala se výroba i ve Vítkovicích.

Přišla éra rekordů. Zpočátku to lidé brali s nadšením - republika se musí obnovit, je třeba se zapojit. S rozvojem průmyslových kolosů přišli pracovníci z celé republiky, ať už dobrovolně nebo nuceně. Rudé hvězdy ozářily okolí. Pak s těmi novými přišly i prověrky, kdo je loajálnější k vedoucí úloze politické strany stran. Život už nebyl, jaký býval, ozýval se strach, ulice stárla, změnila název na Listopadová.

Nová generace odcházela, jiní přicházeli a ta veselá soudržná ulice zůstala jen ve vzpomínkách.

Mgr. Dagmar Jelenová

In: Almanach Paměť Ostravy, vydán Knihovnou města Ostravy, r. 2016

Připomínáme, že do dalších příběhů uvedených již ve dvou publikacích "Paměť Ostravy" se můžete začíst v Knihovně města Ostravy a jejích pobočkách.

Máte-li chuť se připojit - vzpomínejte, pište. Pro další období Knihovnu města Ostravy zajímají Vaše zážitky v oblasti kultury a sportu, vzpomínky na výjimečné osobnosti, či na svou vlastní aktivní účast v těchto oborech.

„Jak se slaví Mikuláš“ aneb víte jak na to?

Vezměte trochu elánu, radosti a dobré nálady a jděte na to! Tak to udělali senioři z Vyšních Lhot. Pozvali si na pomoc své kamarády z Nošovic, pozvání přijali i významní hosté - K. Moškoř, člen KRS MSK, starosta obce R. Čagala a místostarostka K. Kurková.

Senioři všechny překvapili různými soutěžemi, ať už vědomostními, které se týkaly 100 let od založení republiky nebo znalostmi o přírodě. Také tanec hrál svůj prim. Ve vědomostních soutěžích se lépe prezentovali účastníci Vyšních Lhot, v tanci vítězili hosté z Nošovic. „Mikuláše“ všem zpříjemnilo vystoupení děvčat Veroniky a Ádi svými disco tanci, obě z taneční školy Horizonty Havířov. Po nich přišla na taneční parket skupina Eldorado s country tanci. Odpolednem provázeli svým slovem předskyně místního klubu V. Motlochová a výborně jí sekundoval M. Carbol. Prezentovali se jako rodilí moderátoři. Sváteční atmosféru umocňoval pan Glembek hrou na klávesy a svým zpěvem.

Všichni si také pochutnali na výborných zákuscích M. Kaňokové, ke kafičku byly super. Ani gulášek pana majitele a kuchaře restaurace Maryčka ve Vyšních Lhotách, kde jsme se sešli, nezůstal v ničem pozadu a vůně guláše zaplavila postupem času celý sál. Všichni se skvěle bavili, dobrá nálada nechyběla a tančilo se o sto šest. K nahlédnutí byly v průběhu setkání také dvě fotokroniky, ty pečlivě

připravuje a vede S. Kohutová. Zkrátka není nad to být seniořem ve Vyšních Lhotách a mít elán, čas a pozitivní přístup k životu. Jde o to chtít a zúčastnit se. Za to patří díky organizátorům akce, tj. členům výboru Senior klubu ve Vyšních Lhotách. Mnohdy si členové - senioři ani neuvědomují, kolik musí výbor klubu vynaložit úsilí, času a snahy, aby se mohly různé akce uskutečnit a být přínosem pro všechny. Na „Mikuláše“ se jim to moc pěkně povedlo.

Za Senior klub Vyšní Lhoty Milena Zielinová

Příjemný „Mikuláš“ hájeckých seniorů

Nejen pro děti, ale i pro nás, dříve narozené občany Háje ve Slezsku, byl na konci roku velmi příjemný šestý prosinec. Odpolední adventní čas nám totiž v sále Hotelu Pod Hůrkou vyplnili koncertem žáci a učitelé zdejší Základní umělecké školy Vladislava Vančury.

Velký potlesk sklídili všichni účinkující. Od těch nejmenších ze souboru zobcových fléten „Píšťalička“, kteří přišli s koledami, po jejich starší spolužáky,

kteří zahráli i náročnější skladby. Kromě zobcových fléten zazněly ještě housle, kytary, flétny a harfa. V závěru jsme si pak mohli poslechnout houslové trio složené z pedagogů a dospělých žáků školy.

Při odpoledním posezení nechybělo malé pohoštění a samozřejmě návštěva pohádkových bytostí. Nebyl to však Mikuláš, který byl zaneprázdněn jinde, ale jeho kolega Děda Mráz doprovázený čertem. Všem přítomným rozdávali čokoládové vánoční zvonečky. V roli moderátora program provázal pan Zdeněk Mustar, který je „motorem“ všech akcí klubu. Příjemnou atmosféru doplnil i starosta Háje ve Slezsku pan Karel Palovský, který si s námi přišel neformálně popovídat. Za hezkou akci Klubu seniorů děkujeme všem, kteří zajistili její přípravu i realizaci. Už teď se těšíme na další, které nás čekají v tomto roce.

Zoja Chramostová

Třicet let činnosti

Sdružení seniorů OSŽ OSTRAVA hl. n. vstoupilo do 30 roku své činnosti. Založeno bylo 1. března 1990 jako dílenský výbor č.7 celozávodního výboru OSŽ OSTRAVA hl.n.

Počet členů sdružení se pohyboval od 336 při založení do současného počtu 220. Senioři odcházejí a umírají, ale také přicházejí noví a do činnosti se zapojují i někteří rodinní příslušníci seniorů. Mezi nejstaršími a nejmladšími seniory je rozdíl jedné generace a podle toho se také musí připravovat celoroční plán, aby měl každý senior možnost si vybrat akci podle svého zájmu a zdravotního stavu.

Na rok 2019 máme naplánováno 30 různých akcí a zájezdů. Navštívíme např. Lázně Luhačovice i Poděbrady, památná místa ve městech Třebíč, ale i Prahu. Máme v programu dva orientační pochody v okolí Ostravy a také si prohlédneme meandry Odry na hranici s Polskem.

Každý měsíc se senioři scházejí vždy poslední úterý v měsíci. Na každé schůzce se hodnotí akce, které se uskutečnily v daném měsíci a rovněž jsou informováni a to nejméně dva měsíce dopředu o průběhu dalších připravovaných akcí. Dále je možné navštěvovat také divadelní představení a muzikály, které zajišťuje paní Květa Vysloužilová.

Výbor seniorů se snaží zajistit členům pestrý program a ti, kteří mají zájem cestovat a poznávat nové věci, tak nemusejí vyhledávat akce tzv. šmejdu jenom proto, že jim někdo nabídl možnost cestovat a setkat se s vrstevníky. Na každé schůzce popřejeme a zazpíváme všem, kteří v daném měsíci oslaví narozeniny. Minutou ticha vzpomeneme na ty, kteří nás opustili. Výbor sdružení má 9 členů. Někteří z nich pracují ve výboru již 15 a více let. V posledních šesti letech bylo naše sdružení ohodnoceno každoročně Krajskou radou seniorů MSK za příkladnou činnost „Čestným uznáním“. Ráda bych poděkovala všem členům výboru i členkám ZV OSŽ Ostrava za spolupráci, bez které by nemohla být naše činnost tak kladně hodnocena.

Helena Čiklová, předseda sdružení

Zábavné setkání seniorů s operetou

Opereta je předchůdcem dnešního muzikálu. Někdy bývá považována za méně hodnotný umělecký žánr, nicméně i v této hudební oblasti lze najít velmi podařené kusy - jak po hudební, tak i po dramatické stránce. A víte, že např. Smetanova opera Prodaná nevěsta byla původně vytvořena jako opereta (a postupně dotvořena v operu)?

Halina Kubeczková a Petr Miller

Právě Setkání s operetou absolvovali členové klubu Společnosti senior, když v rámci jednoho z klubových čtvrtků k nim zavítali operetní umělci Halina Kubeczková - Heczková a Petr Miller. Přinesli s sebou zábavu, humor, zpěv a řadu informací z „prken, která znamenají svět“ - a to i doslova, protože oba pěvci mají za sebou hostování v zahraničí. Paní Halina mimo jiné zavzpomínala na časy, kdy jezdila po estrádách s legendárními umělci Josefem Kobrem, Vladimírem Brázdou nebo Karlem Fialou a Petr Miller přidal k dobrému různě příběhy ze zákulisí. A jaké největší faux pas ve svých kariérách zažili?

Halina Kubeczková: „Nevím, jak to obejít, tak to řeknu zpřímá - při mém znělém zpěvu na jevišti mi vykouklo řadro. Chtěla jsem to rychle zakrýt krajkou, ale ona se utrhla, takže toho vykouklo ještě víc. Divákům v předních řadách málem vypadly oči z důlků a přátelé si mne pak dobírali, zda to bylo ve scénáři. Nebylo...“

Petr Miller: „Stalo se mi při hostování v Opavě, že jsem měl začít zpívat a já dostal okno. Přestože hudba i pohyb pomáhají vybavit si text, mně se nevybavilo vůbec nic. Celou sloku jsem mlčel. Dnes už se tomu mohu usmívat, ale tehdy to pro mne bylo něco příšerného.“ (di)

Halina Kubeczková (provdaná Heczková) pochází ze Stonavy u Karviné. Vystudovala klasický zpěv na Státní konzervatoři v Ostravě u Lumíry Znebejánkové. Již od svých studijních let byla odborníky považována za velký pěvecký talent. V letech 1975-93 působila jako sólistka operety Státního divadla v Ostravě. Svým koloraturním sopránem a hereckým talentem se publiku vepsala do paměti zejména jako Adéla (Netopýr), Denisa de Flavigny (Mamzelle Nitouche), Hortensie (Ples v opeře), Kupido (Orfeus v podsvětí), Líza (Země úsměvů), Sylva (Čardášová princezna), Franci (Vídeňská krev), Marica (Hraběnka Marica) a dalších. Po svém odchodu z ostravského angažmá působila v opeře Slezského divadla v Opavě. Věnovala se rovněž koncertním vystoupením.

Petr Miller, v současné době emeritní sólista operety Národního divadla Moravskoslezského, začal svou kariéru v r. 1961 v Krajském Krusnohorském divadle v Teplicích, jako člen baletu. Postupně byl členem baletu Státního divadla v Ústí n. L., v Národním divadle Praha, i v zahraničních divadlech, kde rovněž tančil řadu sólových rolí: Labutí jezero, Popelka, Othello a další. Také se učil zpívat šest let u prof. J. Švábové a rozhodl se tím pro dráhu pěveckou. V roce 1974 nastoupil do ostravského angažmá jako sólista operety a od roku 1977 měl úvazek také ve Slezském divadle Opava. Věnoval se mimo jiné i choreografii, převážně v operách, operetách a muzikálech. Na svém kontě má přes 160 rolí.

GALENICKÁ LABORATOŘ Ostrava

Obránců míru 41,
703 00 Ostrava-Vítkovice
Tel.: 596 614 587, 731 444 837
E-mail: gloprodej@seznam.cz

Galenická laboratoř je česká firma zabývající se výrobou léčiv, potravinových doplňků (hořčik, vápník, zinek) a kosmetiky. Na trhu působí již desítky let.

AKCE SENIOR !

Kloubní výživa GLO	370 Kč
Tbl. Vitamín C GLO 500mg 100 tbl.	60 Kč
Tbl. Zinek GLO 100 tbl.	50 Kč
Tbl. Hořčik GLO 100 tbl.	60 Kč
Tbl. Vápník GLO 100 tbl.	50 Kč
Chladivé mazání GLO 450g	75 Kč
Masážní mast GLO 100 g	60 Kč
Masážní mast jalovcová GLO 100 g	80 Kč
Jalovcový masážní olej mandlový 100 ml	230 Kč
Tekutý pudr GLO 100 g	25 Kč
Tekutý pudr s mentolem GLO 100 g	25 Kč
Bílkovinná směs NO 100 g (doplnění oxidu dusnatého do organismu)	200 Kč

Veškeré informace o výrobcích najdete na internetové stránce

www.glo.cz

Ceny jsou uvedeny s DPH, poštovné při objednávce nad 700 Kč, případný dovoz na místo v rámci Ostravy zdarma. Stačí objednat na emailové adrese a přidat heslo AKCE SENIOR.

V průběhu loňského roku četli preventisté Policie ČR na území moravskoslezského kraje z publikace moravskoslezské policie s názvem „Černá kronika aneb ze soudních síní“. Tímto způsobem připomínali základní zásady bezpečného chování. Seniori jsou cílovou skupinou, která je ohrožena trestnou činností.

Kniha obsahuje příběhy zachycující nejčastější nebo nejzávažnější páchané trestné činy na seniorech (např. podvod s legendou vnuk, krádež či loupež, případ domácího násilí i rizikovou situaci v dopravě atd.). Případ je vždy ukončen poučením, jak se v takové situaci zachovat, eventuálně se jí vyhnout. Právě generace seniorů vzpomíná na rubriky „Černé kroniky“, které v minulosti informovaly o trestných činech. Zvolený děj jednotlivých povídek, mající většinou dohru v soudní síni, je inspirován zpravidla skutečnými příběhy. A vzhledem k cílovému čtenáři byla publikace doplněna také o křížovky. My vám některé příběhy z knihy přibližujeme. Do jednoho příběhu z knihy se teď pojdte začíst...

Jak Julie uvízla v tenatech zlých lidí

„Magdo, pojedíš na ten zájezd?“, zeptala se jednoho dne Julie. Obě dámy, už babičky, byly z většího města a oběma se v poštovní schránce objevila pozvánka na jednodenní zájezd. „Pojede se do lázní a je to spojeno s prodejní akcí kuchyňského nádobí. Jako účastníci zájezdu si jej budeme moci zakoupit za výhodné ceny. A dokonce je v ceně i oběd, a dostaneme dárek - značkové dámské hodinky“. Výčet dobrých zpráv nebral konce, a jelikož už dlouho nikde nebyla, vážně tedy o zájezdu uvažovala. „Já nemohu, přijede za mnou rodina“, zklamala ji Magda. „To je skutečně škoda, pojedou tedy sama“, Julie byla rozhodnuta.

V den zájezdu přišla na parkoviště, kde už čekali další zájemci, převážně seniori. „Dobrý den. Čekáte také na zájezd do lázní?“ zeptala se Julie staršího pána. „Dobrý den, ano. Myslím, že dnes bude velmi krásný den,“ odvětil s úsměvem postarší gentleman z čekajícího houfu lidí a smekl klobouk. Za chvíli přijel autobus s příjemným průvodcem. „Dobré ráno, dámy a pánové, račte se s námi vydat za hranice všedních dnů,“ radostně pobízel cestující. A tak se Julie po zaplacení vcelku nepatrné finanční částky společně s dalšími seniory těšila na příjemně strávený den.

Po příjezdu na místo je čekal oběd. Guláš s knedlíkem sice nebyl nejlepší, „ale za ty peníze nelze čekat zázraky“, omlouvala Julie stravu. V autobuse se seznámila s některými účastníky, a tak jim u oběda den příjemně utíkal v družném hovoru. „A nyní bych prosil o pozornost, dámy a pánové,“ ujal se slova mladý muž v bezvadně padnoucím obleku. „Dovolte, abych vás přivítal na jedinečné prodejní akci naší firmy, která je výhradním dovozcem kuchyňského nádobí z USA.“

Julie se zájmem poslouchala, jak skvělé je to či ono, viděla rychlou přípravu pokrmů a vnímala „staccato“ příjemných slov moderátora akce. „Dnes máte nevídanou šanci získat naše novinky, které se poprvé objevují na českém trhu,“ lákal přítomné muž. Hrnce i mixér můžete zakoupit za akční slevu, která se rovná jejich hodnotě výrobní. Pokud zakoupíte mixér i sadu hrnců, přidáme vám zdarma i tento ruční odšťavovač,“ doplnil senzační nabídku muž.

Julie nebyla zvyklá utrácet, a jak se říká, její důchod nebyl na žádné vyskakování. Ale na straně druhé, když se mluvilo o slevě či akční ceně, vždy ji takhle informace spolehlivě zaujala: „Dámy a pánové, není třeba zboží zaplatit na místě naše firma vám nabízí jedinečný odklad splátek,“ jakoby ji moderátor četl myšlenky. „Tolik peněz přece u sebe nemám. Vědět to, vybrala bych část úspor z účtu,“ přemítala Julie. Nemohla z nabízeného zboží vůbec spustit oči, když ty hrnce se tak krásně blýskají a jídlo z nich vypadá úchvatně.

„Kdo má, dámy a pánové, zájem o naše výjimečné zboží, může okamžitě vedle v dalším sále s mým kolegou podepsat smlouvu,“ hlas prodejce neustával ve svém vábení. Julie se nakonec po chvíli přemítání, které rušil jen monolog uvaďeče, jenž s mikrofonom procházel mezi seniory a nabádal je ke koupi, rozhodla. „Mixér nevyužiji, ten dám dětem na Vánoce jako dárek, ale hrnce už bych nové doma potřebovala,“ ukončila rázně své myšlenky a hned odešla podepsat smlouvu na koupi předváděných výrobků. „Jak to ale mám zaplatit?“ ptala se mladého muže v módním obleku, sedícího za stolem. „Jednoduše, buď hned na místě celou částku, nebo ve čtyřech splátkách. Vždy jednu čtvrtinu z celé částky v příštích čtyřech měsících na účet uvedený ve smlouvě. Stačí jen podepsat smlouvu,“ sděloval jí kolega moderátora akce. A pořad mluvil a mluvil o výhodnosti akce, stejně jako jeho kolega v sále.

Julie nebyla hloupá. Věděla, že když něco podepíše, musí se to potom dodržet. Však se také dříve byla několikrát podívat u syna své další velmi dobré kamarádky, který byl soudcem a v jednací síni podobné případy nedodržení smlouvy projednával.

Uvažovala, stojíc před stolem, a za ní se pomalu tvořila fronta. „Smlouvu si musím pořádně přečíst,“ opakovala si v duchu a chystala se z kabelky vytáhnout své brýle. Paní stojící za ní ji vyzvala: „Tak budete si ty věci brát? Pokud ano, nezdržujte prosím, pokud ne, pusťte nás dopředu, ještě nás čeká procházka lázněmi.“ Pán, který ji smlouvu dával k podpisu, navíc prohlásil: „Dámy a pánové, s tak velkým zájmem jsme nepočítali, už máme jen posledních několik sad výrobků.“ „Určitě je smlouva v pořádku, vypadají tak seriózně,“ byla Julie přesvědčená, a smlouvu, aniž by ji pořádně přečetla, podepsala. Pán ji ještě po podpisu sdělil, že jí složenky ke splátkám přijdou domů poštou. Stačí je přeci jen vyplnit.

Julie si hrdě odnášela do autobusu sadu hrnců s mixérem i ruční odšťavovač. A říkala si, jak je dobře, že na tenhle zájezd jela. Však také kamarádka Magda, které vše následně vyprávěla, litovala: „Škoda, že ke mně děti tehdy přijely,“ a velmi nákup obdivovala: „Hrnce jsou úžasné!“ Julie sice hned nádobí vyzkoušela a už po několikerém vaření zjistila, že hrnce jsou jen o trochu lepší, než ty její staré, ale tohle už Magdě nevykládala.

Asi za týden pak přišel Julii dopis se složenkami. Firma jí děkovala za nákup zboží a zvala ji na další zájezdy. Jen složenek tam bylo trochu více, tomu ale Julie nevěnovala pozornost. Pamatovala si, že musí hodnotu hrnců zaplatit ve čtyřech měsíčních splátkách. To také v následujících čtyřech měsících učinila. „Konečně to mám z krku. A teď už za několik měsíců přijdou Vánoce, děti budou koukat,“ spokojeně Julie hodnotila svůj nákup.

Vánoce skončily a byl tu nový rok. Jednoho dne našla Julie ve schránce oznámení a na poště si vyzvedla doporučený dopis. Po jeho otevření četla: „Vážená paní, dovolujeme si Vás upozornit na prodlení ve splátkách ze smlouvy,“ a dopis pokračoval, „Váš přeplatek v prvních čtyřech splátkách jsme započítali na smluvní pokutu dle článku 25.2 Smlouvy. Váš celkový nedoplatek uhradte do jednoho měsíce od doručení tohoto dopisu, v opačném případě budeme nuceni obrátit se na soud! V Julii by se krve nedořezal.“

Hned běžela za synem své kamarádky, kterému vše pověděla a neopomněla zdůraznit: „Přemysle, ale zboží jsem ve čtyřech splátkách zaplatila!“ Přemysl si nechal předložit uzavřenou smlouvu a po jejím prostudování řekl: „Ale Julie, tady o nějakých čtyřech splátkách není ani slovo. Ať počítám jak počítám, to co Vám firma píše, je podle smlouvy správně a k tomu jste se dobrovolně zavázala.“

Julie si až nyní pořádně smlouvu přečetla. „To by ty hrnce musely být zlaté, tolik peněz!“ hořkovala nad svým nákupem po zjištění, jaké splátky vlastně musí dle smlouvy zaplatit. „Vědět to, přeci bych takové zboží nikdy nekoupila!“ honilo se jí myslí. Přemysl ještě zjistil, že k podpisu nebyla nijak nucena, a že zřejmě žádným způsobem nedokáže jiný průběh nákupu. Proto Julii nakonec doporučil, aby se s firmou domluvila na splátkovém kalendáři. Ale to už je zase jiný příběh.

POMŮCKA: AK, ALZA, BARDO, PL	KYT	1. DÍL TAJENKY	OBŘNĚNÝ TRANSPOR- TÉR ZKR.	ZNAČKA RUSKÉHO AUTA	ŠKOLNÍ UČEBNA		POLNÍ MÍRA	ZESÍLENÝ POPĚVEK	2. DÍL TAJENKY	SBÍRKA PISEMNO- STÍ
SEKNOUT						PRODEJCE POČÍTAČŮ				
UKLÍZEČ						ODB. VYSPĚ- LÝ ČLOVEK VOJENSKÁ POLICIE ZKR.				
NÁZEV NOSOVKY			SOCHAŘ LA- DISLAV ??? OZNAČENÍ RYHOV				POVZDECH ODCHYT LOVEM			
ZNAMENÍ ZVĚRO- KRUHU				DOPRAVNÍ PODNIK ZKR. MPZ POLSKA		OSOBNÍ ZÁJMENO MN. Č. VAZAL				
	LUČNÍ KVĚTINA VEGETAČNÍ PÁSMO					ŘÍMSKÝCH 1555 BUDDHIS- TIC. POJEM				
SLOH					OSTROV V TICHOM- ORÍ SEVEŘAN					PRACOVAT S PLUHEM
PULZ				OD ZAČÁTKU DRUH KORENÍ						
SNÍŽENÝ TÓN E			ZVLÁŠT NÁŘEČNĚ JIHOASLJSKÝ STROM			NOČNÍ PTÁK OZNAČENÍ CITLIVOSTI FILMU				
SILVESTROV- SKÁ RACHEJ- TLE							MPZ MAROKA ŠÍJE			
ČESKÝ IMITÁTOR ZDENEK ???					OSVÍCENÍ ŠLECHTIC					
	NEODBOBNÍK JMÉNO JAN NĚMECKY					AUTORSKÝ ARCH ZKR. ZNAČKA HERTZU			3. DÍL TAJENKY	PATŘÍČÍ IVÉ
SKOBA				INIC. ZPĚV. HAGEN ŠKODLIVÝ MOTÝLEK		STĚNY HORSKÝ SKRÍTEK				
JESTLI SLOVENSKY			KREV STROMŮ ZVUK TROUBENÍ				AKADEMIE VĚD ZKR. SPZ OLOMOUCE			
TÍM SPÍŠE NE						DRUH PAPOUŠKA				
POŘÁD						DRUH SKUPENSTVÍ LÁTKY				

TAJENKA: Nenechte se zlákat zdláklivými dary

Poučení Přemysla Spravedlivého:

Skutečně nemusíte podepsat cokoli, co vám někdo předloží. Není ostudou vše si důkladně rozmyslet, jak se říká, vyžádat si „oddechový čas“, a smlouvu si důkladně prostudovat. Třeba se i s někým dalším poradit. Pamatujte si, že smlouvy se musí dodržovat, a proto je třeba veškeré podmínky důkladně zvážit ještě předtím, než smlouvu uzavřete.

Důležitá telefonní čísla:

112 - Jednotné evropské číslo tísňového volání
158 - Policie ČR
156 - Městská policie
150 - Hasiči

155 - Záchránná služba

596 618 908, 737 267 939 Linka důvěry - psychologická podpora v akutních krizových situacích
596 110 882-5, 732 957 193 Krizové centrum Ostrava - pomoc lidem v krizové životní situaci a psychické tísní

Držte klapačku!

Mělo by se poděkovat premiérovi a vládě za letošní zvýšení příjmu nejenom nás důchodců. Stoupá minimální mzda, průměrná mzda i průměrný starobní důchod (byť nedosahuje ani průměrné minimální mzdy). Mělo by se.

Obávám se, že realita však bude jiná. Ve skutečnosti tyto peníze pouze protečou, spíše prosviští, našimi peněženkami do zisků výrobců a dodavatelů. Ti by měli poděkovat! Nám navýšené peníze budou s bídou stačit na pokrytí očekávaného zdražení energií a tím pádem i velmi dlouhé řady zboží, produktů a služeb, včetně zdravotní péče.

Zdravotní péče nás, důchodce a seniory, zajímá obzvláště. Stárnutí - bohužel - zdraví nepřije. Jak to s uvedenou péčí u nás vypadá? Listina základních práv a svobod, článek 31. říká: Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon. Byť je to článek z Listiny základních práv a svobod, je termín „bezplatnou“ vágní, stejně jako mnoho jiných termínů v mnoha jiných našich zákonech. Každý, i méně zkušený politik, vám snadno vyvodí, že podle dalšího článku 41. téže listiny tato práva musejí být provedena zákonem, což ale znamená, že o rozsahu sociálních práv rozhodují zákonodárci, tudíž je to v konečném důsledku do značné míry ovlivněno výsledky politického boje. Obecně je realizace sociálních práv ve státě závislá na možnostech státního rozpočtu a výsledku hospodaření státu, tudíž nemohou být sociální práva naplňována bezesbýtku na finanční úkor dané země. Zjevně tím postupně dochází k vyprazdňování práva na bezplatnost dle možností či libovůle zrovna vládnoucích zákonodárců. Tím pádem není bezplatná péče bezplatnou, ale převážně úplatnou až na bezplatné výjimky stanovené zákonodárci! Výši úhrad hrazených služeb poskytovaných pojištěncům (tzv. úhradová vyhláška) stanovuje ze zákona každoročně Ministerstvo zdravotnictví na základě Dohodovacího řízení mezi zdravotními pojišťovnami a poskytovateli zdravotní péče. Ale nějak mi v tomto řízení chybí prostor pro vyjádření koncových příjemců péče, tedy i nás důchodců, jakou péči bychom nejvíce potřebovali a kolik na to máme. Tady se přece rozhoduje, kolik a co zaplatí pojišťovna, v důsledku kolik a za co si zaplatíme sami a jak kvalitní osobní péči si budeme moci dovolit, tudíž jaká péče je nám vlastně sociálně vnucovaná. Výsledkem je, jak všichni víme a na vlastní kůži zažíváme, že si můžeme dovolit jenom takovou léčbu, na jakou máme. A tak máme ze zdravotní péče byznys, z nemocnic továrny na zdraví a z mnoha lékařů přepočítavače pacientů na body či peníze. Ó, bezplatná důstojnost, jak si nedůstojná! Myslíte si, že přeháním? Porovnejte si to s vašimi osobními zkušenostmi.

Nejjednodušší systém financování zdravotnictví je hrazení zdravotní péče ve stomatologii, kde jsou výše úhrad za každý výkon přesně dané v korunách úhradovou vyhláškou, čímž se jedná o nejpřehlednější způsob. Stále přetrvává pošetilé mínění, že zdravotní pojišťovna je schopna všem lidem poskytnout tu nejlepší péči. Ve všeobecném lékařství často ano, ale pro zubní lékařství toto zdaleka neplatí. Žádný, ani ten nejbohatší stát na světě nepokrývá kvalitní zubní péči v plném rozsahu. Navíc není lékař jako lékař, z čehož vyplývá, že i kdyby bylo peněz dost, kvalita léčby se bude lišit. Jak tvrdí lékaři, je ve stomatologii

stav nyní takový, že úhrady zdravotních pojištěn by nepokryly ani plat sestry po délku jednotlivých správně provedených výkonů. A to je pro ordinace jeden z minoritních výdajů. Jaké jsou stomatologické výkony hrazené z veřejného zdravotního pojištění? Obecně preventivní vyšetření, rentgen 2D, místní znecitlivění, otisky, extrakce, inlay, pryskyřičná a celoplastová litá korunka, částečná a celková zubní náhrada („klapačka“), apod. Toto je skoro vše. Dnes je pojištěnci u stomatologa hrazen zdravotní pojišťovnou, s bídou se dá říct, jen „základ“, a pokud chce do úst „kvalitnější“ (i trvanlivější) materiál, musí si ho celý zaplatit. Třeba fazetovaná korunka (kov+plast), tj. to nejlevnější (tedy žádná „kosmetika“) placené řešení, vás přijde minimálně na 3 tisíce korun, bez jakéhokoliv příspěvku pojišťovny. U jednoho, dvou zubů to důchodce přežije, ale když se vám např. po záruční době začnou rozpadat můstky, pak je zle. Např. já jsem musel v prvním roce pobírání důchodu zaplatit u zubaře 4 průměrné měsíční důchody, abych mohl vůbec jíst a tím ten seriál zdaleka neskončil! Jenom u zubaře! A co ostatní životní náklady? Případné finanční rezervy rychle tají. Co vám budu povídat, vždyť to znáte sami.

Dnes je ošetření například s dentálními implantáty běžné v celé Evropě. Jde o chirurgický výkon prováděný v místním znecitlivění, k němuž musí mít ale stomatolog speciální znalosti a vybavení. Limitující je pro pacienty cena, která se v Česku pohybuje u jednoho zubu od 15 do 50 tisíc korun! Tedy zhruba jeden a mnohem více měsíčních důchodů za jeden zub! Přehnané to prý není. Ale sociálně selektivní, nejen pro důchodce, zcela určitě. Lékařům vadí, že Češi bohužel ještě nezačali vnímat zdraví jako prioritu. Zatímco jsou ochotni půjčit si třeba na dovolenou či vánoční dárky, na zuby jen výjimečně! Světe div se. Mělo by se sdělit současné a generacím budoucím, že si mají pořídit další pilíř důchodového systému čistě pro dostupnou důstojnou stomatologii ve stáří. A až se i lékaři zapojí do EET, mohla by se současná hra „Účtenkovka“ rozšířit o „Dentalkovku“.

Takže, vážení důchodci, pokud máte problémy se zuby, pořídte si raději „zdarma jednou za tři roky“ celkovou zubní náhradu! Sice jí sem tam zapomenete doma ve skleničce nebo vypadne v nevhodnou chvíli, pořádně se nenajíte, budete slintat či šišlat a lidé vám nebudou dobře rozumět, nebudete moci srkat či žvýkat a místo líbání vám zbude jenom pusinkování, ale považte: nebudete se muset do smrti zadlužit či vykrást banku, aby jste opět alespoň jedli a cítili se, sic nedůstojně, ale jako lidé!

Radim Holeček, Velká Polom

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů.
Vydává Společnost senior, z. s.
Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Neprodejně. Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

O hlouposti

Všimla jsem si, že spousta lidí, kterých se zeptají, jakou lidskou vlastnost nesnáší, s chutí odpovídá, že „hloupost.“

Ale každý z nás je svým originálním způsobem hloupý. Hloupý, kdo se bezmezne přizpůsobuje, hloupý, kdo se chová jako uzurpátor, hloupý, kdo se pro vidinu štěstí oženil z rozumu, i kdo se provdal ve víře v nekonečnost lásky, hloupý, kdo se dobrovolně vzdal svých dětí, i kdo je vychovává s přesvědčením, že jim ušlapáváním cestičky zajistí bezkonfliktní život. A svým způsobem hloupý také ten, kdo tvrdí, že hloupost nesnáší, neboť svým tvrzením jen dokazuje, jak se povyšuje nad ostatní, jak hloupě věří ve svou jedinečnou inteligenci.

Každopádně, kdyby mne zastavil na ulici reportér a zeptal se, jakou lidskou vlastnost považuji za nejhorší, odpověděla bych mu, že hloupost je sice neužitečně zbytečná, ale existuje spousta jiných špatných lidských vlastností. Řekla bych, že osobně nesnáším vlastnosti, které přinášejí ostatním zlo, které trápí a ponižují. Jsou to intrikářství, vypočítavost, lstivost, faleš, závist - takových lidských povah a pocitů se bojím a nenávídím je. Ne hloupost. Hloupost je ve skutečnosti pouze nevinně roztomilý neduh.

Řekněte sami, copak vám ublížil někdy někdo tím, že si koupil místo toaletního papíru utěrky do kuchyně? Že musel mermomocí embéčkem trumfnout vašeho favorita? Že vám vyprávěl jednu zašlou historku dvěstětřiaosmdesátkrát? Že se v dojmu své vlastní vtipnosti jen uboze ztrapnil?

Hloupost nemá v moci ublížovat. Dokáže nudit, rozladit, snad i popudit - ale také rozesmát. Často k hlouposti vede naivita, způsobená nezkušeností, jenže i my bychom určitě ve svých znalostech našli mezírku, díky které si nevíme rady s nějakým problémem, všichni jsme občas „bezradní“. Proto si myslím, že bychom neměli být tak přízemní a měli hloupost tolerovat. Je to jen drobný nedostatek a podle mne odpustitelná „vada na kráse“.

Renata Šindelářová

Bejvávalo, bejvávalo, bejvávalo dobře!

Právě nyní když jsem dopsal nadpis tohoto článku jsem si uvědomil, jakou má tato hezká lidová písnička smůlu. V době totality byla téměř na indexu, protože jaksi nepatřičně oslavovala staré zašlé časy. Přitom se dala zpívat jako kánon, podobně jako známější „Červená se line záře“, která z „neznámých důvodů“ u tehdejší cenzury u táboráků prošla! Zajímavé jistě je, že i dnes mi potvora počítač všechna tři „bejvávala“ v nadpisu (a i toto čtvrté v uvozovkách) podtrhl červenou vlnovkou. Mne to ale neodradí!

Nejsem žádný gurmán ani gourmet, jím s chutí téměř vše, ale různé ty „hambáče“, smažená křidélka či brambůrky nemusím a shushi se vyhýbám na sto honů. A i když jsem spíše „na sladký“ než „na maso“, na „vepřo-knedlo-zelo“ a zejména na svíčkovou prostě nedám dopustit! No a to, že preferuji poctivé české pivo před těmi s různými přísadami, snad ani nemusím zdůrazňovat.

Měl jsem velké štěstí, že nebožka první manželka dobře vařila i pekla a má druhá žena ji v kuchařském umění ještě překonala. Vaří a peče k naprosté spokojenosti mé i všech dalších, kdysi stálých a nyní už jen příležitostných strávníků.

Ale přece jen občas je třeba zajít na oběd či na večeři do hospody či restaurace. A tady už delší dobu mám - a jistě nejen já - opravdu velikánské problémy s tím prostředním elementem - s knedlíkem. Na jídelním lístku se sice skví honosně - vepřová pečeně anebo moravský vrabec s houskovým knedlíkem a zelím - ale to co je servírováno, nevidělo housku snad ani z rychlíku!

Ach - český houskový knedlík - kde je tvůj konec? Vím, že na tuto degradaci naší české speciality „bylo zaděláno“ už dávno „za totáče“, kdy do kynutých knedlíků dávali dokonce burizony, ale možná bláhově se domnívám, že v jednadvacátém století by návrat k tradici neměl být problémem. Cenové skupiny už v našich restauracích sice zmizely, ale ve většině z nich zřejmě stále sázejí spíše na kvantitu než na kvalitu.

Knedlíky dovážejí z velkovýroben, porce jsou sice obrovské, ale „české houskové knedlíky“ by se opravdu měly dávat do uvozovek, neboť zejména v omáčkách se ty měkotiny podobají spíše mořským houbám a navíc se téměř rozpouštějí. Pravda, sem tam, zejména v některých malých vesnických hospůdkách se výjimky najdou, ale musíte mít štěstí, abyste je našel.

Abych trochu popudil ty, co „jsou na maso“, musím teď vychválit plodinu, kterou jsme „za totáče“ snad ani neznali! Jestliže se zpívá - „jó brambory, jó brambory, ty se hoděj ke všemu“, dovolím si to dnes inovovat - „jó cukety, jó cukety, ty se hoděj na všechno“! Na slano i na sladko!

Co napsat po těch vykřičnících na závěr? Snad jen tolik - važme si našich domácích kuchařek, hýčkejme si je a pomáhejme jim! Určitě to stojí za to.

Vladimír Vondráček

SOS MaS, z.s. RADÍ - NENEČEJTE SE ZBYTEČNĚ VYSTRAŠIT!

To, že prodejce může být ze strany dozorových orgánů, např. ze strany České obchodní inspekce, popotahován v případě, že spotřebiteli lže o vlastnostech výrobku nebo v případě, že nesplní nějakou zákonem danou povinnost (např. nevyřídí reklamaci do 30 dnů), již téměř každý spotřebitel ví.

V praxi se však setkáváme s velkým množstvím různých obchodních praktik, u nichž řada spotřebitelů a bohužel ani řada podnikatelů vůbec netuší, že jejich použití je zákonem zakázané a jako takové mohou být také sankcionovány. Takové praktiky nazýváme nekalými obchodními praktikami. Jejich podstatou je vždy útok na svobodné rozhodování spotřebitele ohledně koupě zboží či služby. Bohužel se v poradnách Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. setkáváme s tím, že oběti takových praktik se stávají zpravidla ti nejzranitelnější, nejčastěji senioři.

Jednou z nejúčinnějších metod, jak spotřebitele s co nejmenším úsilím přimět k uzavření smlouvy či k jinému jednání, je zastrašování. Prodejci stačí vyvolat v potenciálním kupujícím strach či obavu o něco, co je pro něj důležité, ať už se jedná o bezpečí, zdraví jeho či blízkých osob, majetek nebo třeba dobrou pověst, a pak mu nabídnout ideální řešení jeho problému. Prodejci přitom využívají faktu, že strach je jednou z nejintenzivnějších emocí a člověk často udělá téměř vše, aby se tohoto nepříjemného pocitu zbavil. Pokud podnikatel přitom uvádí nepravdivé či zkreslené informace o míře rizika, které spotřebiteli či jeho rodině skutečně hrozí, pak se pravděpodobně jedná o nekalou obchodní praktiku.

Zastrašování spotřebitele najdeme také na tzv. Černé listině nekalých obchodních praktik. V zákoně o ochraně spotřebitele na tzv. černé listině nekalých praktik, která obsahuje ty nejzávažnější prohřešky, kterých se podnikatel může vůči spotřebiteli v oblasti nekalých praktik dopustit, najdeme toto: „*obchodní praktika je považována vždy za klamavou, pokud podnikatel uvádí nesprávné údaje o povaze a míře rizika pro osobní bezpečnost spotřebitele nebo jeho rodiny, pokud si jeho výrobek nebo službu nekoupí*“.

Na naši poradnu se obrátil pan Martin, který na podzim našel ve své schránce letáček s nabídkou kominické firmy na provedení pravidelné údržby spalinových cest. Protože bylo před topnou sezónou a nabídka se zdála být cenově výhodnější než u jeho tradičního kominíka, rozhodl se službu vyzkoušet. Zavolał na uvedené telefonní číslo a pozval si pracovníka firmy domů. Ten na místě provedl kontrolu a k překvapení pana Martina mu místo vymetení komínu sdělil, že prakticky vše je špatně a komín vyžaduje nákladnou rekonstrukci. Barvitě panu Martinovi vylíčil, jak mu vyhoří dům, pokud nebude postupovat podle jeho instrukcí a nenechá komín opravit. Jelikož byl pracovník firmy velmi přesvědčivý, byl již říjen a mohl by nastat problém sehnat zhotovitele, pan Martin neváhal a na místě pro jistotu podepsal objednávku díla za téměř 80 tisíc korun a zaplatil zálohu. Poté co pracovník odešel a pan Martin se trochu vzpomatoval z šoku, uvědomil si, že ani ne před pěti lety

nechal vyvložkovat celý komín. Pro jistotu si pozval odborníka, revizního technika spalinových cest, který shledal, že vše je v pořádku a oprava by byla zbytečnou investicí.

Pan Martin se rozhodl uzavřít smlouvu pouze díky tomu, že byl ze strany podnikatele účelově a bezdůvodně vystrašen. Takové zastrašování spotřebitele může mít velmi mnoho různých podob.

„*Pokud nepodepíšete přechod k jinému dodavateli, odpojí Vám elektřinu*“, „*Pokud si nezakoupíte náš zázračný přístroj, Vaše nemoc se rapidně zhorší*...“, „*Voda ve Vaší studni je závadná, pokud neinvestujete do naší čističky, pak budete mít vážné zdravotní problémy*...“. Výjimkou bohužel nejsou ani případy agresivního vymáhání neexistujících dluhů prostřednictvím inkasních agentur. Formule: „*Pokud nám nezaplatíte, pošleme na Vás exekutora*...“ je totiž nebyvale účinná.

Pro pana Martina nakonec vše dopadlo dobře, po dlouhých tahanicích mu firma vrátila i zaplacenou zálohu. Ne ve všech případech se ale podaří podepsanou smlouvu takto zrušit a nekalou praktiku prokázat zejména proto, že vše probíhá většinou ústně a často u spotřebitele doma.

Spotřebitelům, kteří se do podobného tlaku ze strany prodávajícího dostanou, Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. doporučuje nepodléhat v takové chvíli hned panice a před podpisem smlouvy si raději informace ověřit ještě z jiného nezávislého zdroje. Jak se říká dvakrát měř a jednou řež. A to platí dvojnásob, pokud se jedná o větší investici či dlouhodobou smlouvu!

Marcela Reichelová, předsedkyně SOS MaS

Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. je nezávislý, neziskový spolek, hájící zájmy spotřebitelů. Poskytuje základní informace o reklamačním řízení, o délce záruční doby, lhůtě k vyřízení reklamace nebo podmínkách odstoupení od kupní smlouvy nejen na www.sos-msk.cz, emailové adrese: poradna@sos-msk.cz nebo na poradenské lince 608 722 582, ale také ve svých poradnách, které provozuje v městech Moravskoslezského kraje. Kromě poradenství realizuje řadu dalších aktivit zaměřených na zlepšení postavení spotřebitelů a spolupracuje s řadou dalších neziskových organizací, které prosazují a obhajují práva a zájmy občanů.

Poradní dny :

Ostrava: Po: 13 - 17 hodin, Út: 14 - 17 hodin, Čt: 9 - 12 hodin, tel. 596 111 252

Bohumín: Čt: 14 - 16 hodin, každý druhý a čtvrtý čtvrtek v měsíci, tel. 605 801 362, 723 692 166

Český Těšín: St: 13 - 17 hodin každou první středu v měsíci, tel. 558 712 695, 723 692 166

Frenštát p.R.: St: 13 - 17 hodin každou druhou středu v měsíci, tel. 556 833 270

Bruntál : St: 11.30 - 15.30 hodin každou druhou středu v měsíci, tel. 554 706 276, 723 692 166

Nový Jičín: St: 13 - 17 hodin každou třetí středu v měsíci, tel. 556 768 309

Opava: St: 13 - 17 hodin každou třetí středu v měsíci, tel. 553 756 601

Frýdek-Místek: St: 12 - 16 hodin každou čtvrtou středu v měsíci, tel. 723 692 166

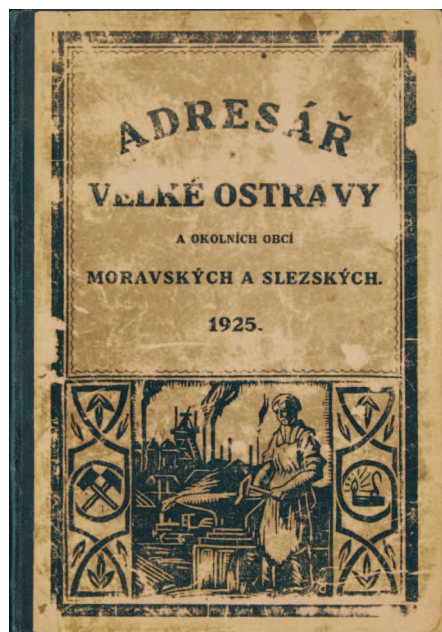
Výhody (nejen pro seniory) v knihovně

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě se snaží vyjít vstříc všem svým návštěvníkům. Senioři a vůbec starší veřejnost miluje knihy, čtení i besedy a kluby pořádané knihovnou a my je za to máme moc rádi. I proto pořád vymýšlíme, jak vyjít naší oblíbené skupině čtenářů vstříc.

Zapojili jsme se do projektu SENIOR PAS, v rámci něhož poskytujeme všem čtenářům nad 55 let 15% slevu na roční registraci (zaplatí 170 Kč místo 200 Kč), nad 70 let je registrace automaticky zdarma. V období Týdne knihoven, tj. 30. 9.- 5.10. zaplatí 100 místo 200 Kč). A to není vše. V rámci Března - měsíce čtenářů nabízí knihovna REGISTRACI NA ZKOUŠKU. Každý si může v březnu vyzkoušet služby knihovny zdarma, včetně vypůjčení dvou knih či jiných dokumentů (časopisů, deskových her, norem, map, průvodců apod.) domů.

Aby se čtenářům u nás líbilo, zrekonstruovali jsme vstupní prostory a půjčovnu tak, aby působila projasněným a vzdušným dojmem. Přijďte se podívat, jak se nám to povedlo!

Provozujeme Digitální knihovnu Moravskoslezského kraje. V rámci ní zpřístupňujeme množství historických almanachů, adresářů, deníků i týdeníků (Duch času, Velká Ostrava, Gazeta górnicza...), odborných knih (např. z historie hornictví) či beletrie. Spolupracujeme s paměťovými institucemi kraje - muzei, archivy - takže v digitální podobě můžete studovat i materiály, za nimiž byste jinak museli cestovat do různých míst.

Zajímáte se o dějiny Ostravy a regionu?

U nás máte jedinečnou příležitost dostat se ke zdrojům informací, o kterých možná ani nemáte tušení. V našem knihovním fondu se totiž soustřeďujeme na regionální literaturu. Tu novou získáváme díky právu povinného výtisku, mnohé starší zajímavé tituly pak nakupujeme v antikvariátech.

Knihovna sama vytváří nejen Digitální knihovnu MSK, ale také regionální retrospektivní bibliografie jednotlivých okresů našeho kraje. Snadno tak zjistíte, co kdy bylo o vašem oblíbeném místě či osobnosti publikováno.

Kromě toho si lze z webových stránek knihovny volně stáhnout jako e-knihy mnohé starší publikace s regionální tematikou a volnými autorskými právy (Moravskoslezské pověsti, Černá kněžna, Cesta Ostravana do Ameriky leta Páně 1893, Muži v černém, Vrah Šimák, Pán Lysé hory a mnohé další). Pokud zpracováváte rodinné paměti nebo vás historie prostě jen zajímá, nezapomeňte navštívit také Moravskoslezskou vědeckou knihovnu v Ostravě, která vám má rozhodně co nabídnout!

Ostravské muzeum

Masarykovo nám. 1 Ostrava

Rezonance světla a tmy

Výstava o významu tmy pro světlo, o harmonii zvuků a snížení předsudků

21. 3. - 31. 5. 2019

Na samotném počátku všeho bylo pět ostravských organizací poskytujících registrované sociální služby a aktivity, které spojily své síly a zrodila se myšlenka vytvořit něco ojedinělého a snoubit tak dohromady umění s tím, co je všem organizacím společné, tedy podporou osob se zrakovým postižením. Toto jejich úsilí mělo jednotný cíl a to představit široké veřejnosti problematiku zrakového postižení interaktivním a zábavným způsobem a pokusit se tak zmírnit předsudky a stereotypy, které jsou vůči výše zmíněnému typu postižení ve společnosti běžné.

Koncept výstavy zpracovala Ing. arch. Dana Raková, jež se danou problematikou profesně zabývá.

Doprovodné akce:

17.4. - 16:30 KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA - výstavou provede autorka výstavy Ing. arch. D. Raková

17.4. - 17:00 WORKSHOP HAPTICKÉ PERO - hmatový kontakt a modifikace virtuálních objektů

26.4. - 9:00 (pro děti) ZÁŽITKOVÁ DÍLNA Jak vidím svět, když nevidím workshop Pavly Kovaříkové

15.5. - 10:00 (pro děti), 16:00 (pro veřejnost) WORKSHOP Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě

Ing. Marcela Stehlíková, MSVK

Paměť ostravských domů Vila Hanse Ulricha / Výstavní síň Sokolská 26 a klub Parník, Sokolská tř. 26/175

Soukromá vizitka prosperity a blahobytu

Podobné označení nelze pochopitelně vztahovat obecně na život na přelomu 19. a 20. století. Město se sice hospodářsky horečně rozvíjelo, avšak se všemi negativními důsledky především pro ty, kteří do Ostravy přišli za prací v hutích nebo dolech. Na druhé straně stoupala společenská elita, nejčastěji spojená s německým a židovským kapitálem: šéfové průmyslu, právníci, představitelé městské správy, lékaři, lékárníci, stavitelé... Mezi nimi obsadil významné místo i **Hans Ulrich**, jinak Johann Justin Ulrich (1861-1920). Dnes můžeme tohoto muže, jednoho z mocných, sledovat jednak jako starostu Moravské Ostravy, jednak jako stavitele. Také své sídlo umístil na patřičně reprezentativní místo; koupil parcelu na Johannyho (dnes Sokolské) třídě obklopenou pozemky, mezi jejich majiteli se nevyskytovalo jediné české jméno.

Dodnes tam stojí vila jeho rodiny (s manželkou Olgou měli dva syny), dnes sloužící jako výstavní síň a klub Parník. Přestože se změnila urbanistická situace mezi tehdejšími (i dnešními) křižujícími se komunikacemi a řekou, zůstala tato stavba v architektonické hmotě v téměř původním stavu. Majitel ji navrhl roku 1898 se svým firemním společníkem a dalším žádaným ostravským stavitelem Aloisem Mihatschem. Během jednoho roku byla dohotovena.

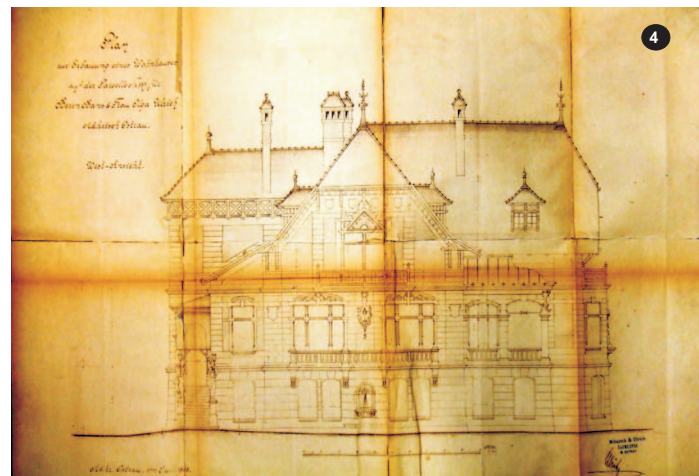
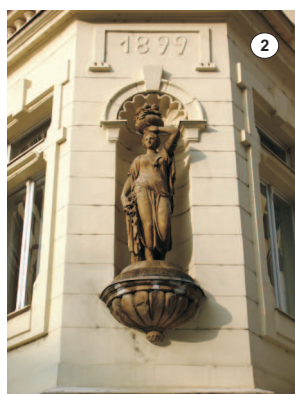
Na první pohled vnímáme značnou členitost dekorativní fasády. Ta představuje nikoli podobu secese, která se pomalu prosazovala i v provincii, ale skloubení stále módních historizujících prvků uplatňujících se v průběhu 19. stol. Tři podlaží vily jsou vzájemně výrazně odlišena. Snížené přízemí vystupuje navenek pásovou bosáží probíhající mezi segmentově završenými okny; v prostorách dnešního klubu Parník byla prádelna, kuchyň, sklepní prostory a kancelář. První patro naznačuje rozlehlé vnitřní prostory a je do ulice otevřeno balkonem a na protějších nárožích dvěma lodžemi. V podkrovním patře vynikají další tři balkony, z nichž dva jsou posazeny na arkýřích. Zdobnost stupňujících hrázdných prvků (spojení dřevěné a zděné konstrukce) a červené režné zdívo z ostře pálené cihly. Hrázdné detaily prostupují až k římsám a spolu s barevnými kontrasty nejnapadněji oživují plášť stavby. Při podrobnějším pohledu najdeme i neobarokní kartuše nebo girlandy s klasicizujícími věnci, páskami a šátky. Na jihovýchodní straně je do renesancistní niky s mušlí zasazena socha mladé ženy, přidržující si na hlavě mísu s plody a v druhé ruce nesoucí květiny. *Alegorie Hojnosti*. Vše završuje členitá polovalbová střecha, v níž se otevírají vikýře. Vskutku pestrý repertoár! A to si musíme představit, že se původně počítalo i s karyatidami při vstupu na schodiště a s fontánkou na čelní straně domu. Autoři nejenže skloubili slohově

různorodé složky, ale rovněž dbali na dokonalé řemeslo, které v součtu s dekorativním vnějškem mohlo vypovídat o postavení majitelů. Schodištěm ze západní strany pak vstupovali kromě rodiny také zákazníci, neboť část interiéru sloužila jako kancelář stavební firmy. Patra spojuje schodišťová hala, z níž se vcházelo do salonu, nejsvětlejší místnosti otevřené do zahrady. Dnes je to hlavní výstavní prostor.

V Ulrichově vile se nepochybně - i když jen krátce na hraně historického zlomu - odehrávala pro město významná rozhodnutí. Zatímco jako stavitel se její majitel podepsal pod řadu ostravských projektů (např. kaple sv. Alžběty v Husově sadu, 1901; Centrální lázně na Smetanově, dříve Antonínově nám., 1901; dům manželů Holleinových na dnešním Masarykově nám., 1907-1908; dům manželů Chmelových, dnešní sídlo knihkupectví Academia na Zámecké, 1902; ve Vítkovicích ještě před koncem 19. stol. jako člen stavebního oddělení železáren projektoval tržnici, tělocvičnu a hotel...), jako poslední starosta Moravské Ostravy působil jen od května do prosince 1918. Po vzniku nové republiky rezignoval. V politických strukturách města však stále působil: v čele odborné komise dohlížel např. na soutěž na výstavbu ostravského krematoria. Jeho realizace se však nedočkal.

Po Ulrichově smrti se v závislosti na historických posunech měnili i majitelé jeho vily: v polovině dvacátých let ji vlastnil advokát Bohumír Šavřda, příslušník ostravského rotariánského klubu, za okupace ji získal penzijní ústav Severní dráhy Ferdinandovy, v roce 1947 ji koupily Ostravské kamenou-uhelné doly a od roku 1954 se stala majetkem čs. státu. Pokaždé se změnou majitele se prováděly menší či větší vnitřní a technické úpravy. Nejpodstatněji se změnil prostor zahrady, která de facto jako odpočinkové místo zanikla. Tu si dnes můžeme za vilou mezi parkujícími auty jen představovat.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Popis snímků:

1 - Pohled na jižní nároží; 2 - Detail arkýře se sochou v nise; 3 - Detail dekorativních prvků; 4 - Původní plán z roku 1898 - nárys průčelí, Archiv stavebního úřadu Moravská Ostrava a Přívoz